

EGY AZ ISTEN

Unitárius Közlöny

KOLOZSVÁR, 1888–1948/1990. • 21. (81.) ÉVF. • 1. SZÁM. • 2011. JANUÁR • ÁRA: 2,00 LEJ

Fotó: Unitárius Közlöny archív

Csírák, hó alatt

A tartalomból:

Bizalom, kitartás, megbízhatóság – ha útravalót ajánlhattunk az Úr 2011. esztendejébe lépett Olvasóink hátizsákjába, talán elsősorban ezeket kívánnánk, hogy „több talentumos” emberként járják, járjuk végig az évet, életünket. Józsa István Lajos írása (*Hittel élni!*) épp a jézusi „talentumos példázatból” indulva önt bátorságot belénk a helytálláshoz, hogy ne csak passzívan megőrizzük, hanem kamatoztassuk is, amit önzetlen ajándékba kaptunk Istenünktől.

Ugyancsak az aktivitásra ser-

kent a felekezeti párbeszéd fény- és árnyoldalairól gondolkodva Jakabffy Tamás. *Mi és mi nem* az ökumenikus magatartás? Mi a különbség az ökumené és a vallási tolerancia között?

A lelkesítések sorát további tételek erősítik: „kórustalálkozó -alapítás” Sepsiszentgyörgyön, kórusalapítás Fiafalván, harangszentelés Szentegyházán, Nagy-Homoród menti nőszövetségek „gyümölcsös” együttműködése, erdélyi mentőcsoportok alapítása a Gondviselés Segélyszervezet kezdeményezésére.

1 *Hittel élni!*

4 *Az ökumenéről*

A százéves

6 *Brassai-síremlék*

10 *Miskolctól Albániáig*

14 *Ki viszi a keresztet?*

„Ha valaki szomjazik, jöjjön hozzám és igyék.” (Jn 7,37b)

Az egyház hírei

December 1-jén Kolozsváron tartotta harmadik ülését az erdélyi protestáns egyházak közelmúlt-kutatással és átvilágítással megbízott testületeinek Szakmai Egyeztető Fóruma. Az ülés napirendjén a kutatás módszertanának összehangolása, a szakmai tapasztalatok kicserélése, valamint gyakorlati kérdések egyeztetése szerepelt. A református, evangélikus és unitárius püspökök részvételével zajló tanácskozáson jelen volt Csendes László, a Szekuritáté Irattárát Tanulmányozó Országos Tanács (CNSAS) volt elnöke, aki szakmai tanácsokkal segítette az egyházak átvilágítással és kutatással megbízott testületeit. A tanácskozás résztvevői tudomásul vették, hogy 2010 novemberében együttműködési megállapodás született az erdélyi magyar protestáns történelmi egyházak és a CNSAS között, amely keretbe foglalja az egyházi közelmúlt-kutatóhoz szükséges iratgyűjtemények másolásának törvényes feltételeit. A műszaki feltételek megteremtése érdekében az egyházak nagy teljesítményű és korszerű másológépeket adományoztak a szóban forgó intézménynek.

December 3-án került sor az Egyházi Képviselő Tanács negyedik évnegyedi ülésére Kolozsváron. Az ülést megelőző napon a különböző állandó bizottságok tagjai gyűléseztek. Az egész napos gyűlés keretében a Képviselő Tanács tagjai egyebek mellett körvonalazták a 2011. évi egyházi rendezvénynaptárt és ülésrendet, valamint a jövő évi költségvetést.

Határon túli magyar egyházi méltóságokat fogadott Schmitt Pál köztársasági elnök advent alkalmából december 8-án Budapesten, a Sándor palotában. A díszében 16 határon túli magyar egyházi méltóság vett részt, köztük Bálint Benczédi Ferenc püspök is. A hagyományos adventi találkozón részt vett Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, Németh Zsolt külügyi államtitkár és Szászfalvi László, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium egyházi, nem-

zetiségi és civil kapcsolatokért felelős államtitkára.

Az Ágostai Hitvallású (Szász) Evangélikus Egyház új püspöke Reinhart Guib korábbi medgyesi esperes, akit november 27-én választott meg az egyház zsinata. Beiktatása december 12-én történt a szebeni evangélikus nagytemplomban, hazai németországi és ausztriai egyházi méltóságok jelenlétében. Az ünnepségen részt vett Bálint Benczédi Ferenc püspök is. Guib Christoph Kleint váltja a püspöki székben, aki október elején vonult nyugalomba.

December 16-án Bálint Benczédi Ferenc püspök részt vett a Sapientia – Erdélyi Magyar Tudományegyetem kolozsvári új épületének ünnepélyes alapkövetelésén. Az alapkövet Németh Zsolt külügyi államtitkár és Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár helyezte el.

November 21-én kopjafát avattak Vargyason, Dávid Ferenc születésének 500. évfordulóján. Az istentisztelet keretében ünnepi műsort mutattak be, amelyet a kórus fellépése színesített. A kopjafát a Vargyasi Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet tagjainak kezdeményezésére a helybeli Sütő Gábor készítette.

December 4-én Bölönben emlékművet avattak Szent István megkoronázásának 1010., Trianon 90. és a Magyar Honvédsapatok erdélyi bevonulásának 70. évfordulója alkalmával. Az unitárius egyházközség vezetőségének kezdeményezésére létrejött ünnepségen István király szobrát avatták fel a Magyar Őszetartozás Emlékműveként, amelyet Tápiószentmárton Nagyközség Önkormányzata és T. Tóth János polgármester adományozott. Az avató ünnepségre az unitárius templom előtti Bölöni Farkas Sándor téren került sor, jelen volt Bálint Benczédi Ferenc püspök is.

Szülővárosában, Kőhalomban megemlékezést tartottak, és em-

léktáblát avattak a régész, festőművész László Gyula születésének centenáriuma alkalmával. Előadások hangzottak el életéről, családi gyökereiről, emberi arcáról, Homoród menti unitáriusságáról. Felkért előadóként részt vett Benkő Samu akadémikus, Entz Géza történész, Tódor Csaba unitárius lelkész. December 5-én az unitárius templomban Bálint Benczédi Ferenc püspök találkozott a helyi és környékbeli unitárius egyházközségek képviselőivel, és megkoszorúzták László Gyula emléktábláját. Ezután istentiszteletet tartottak a református templomban.

December 4-én tartották a Szépkorúak Napját Homoródalmáson, a helybeli önkormányzat és az unitárius egyházközség szervezésében. Húsz év után újra vendége volt a falunak a Hargita Székely Népi Együttes, amely a *Táncha fordulva* című előadását mutatta be a közönségnek a Szabó Gyula nevet viselő művelődési otthonban. A műsor után meleg vacsorával vendégelték meg a nap ünnepeltjeit, az öregeknek pedig segítettek hazajutni a sötét, hűvös estén.

December elején erdővidéki karácsonyi kézműves vásárt szerveztek Nagyajtán. A rendezvény célja fórumot teremteni a régióban általában egymástól elzárva dolgozó kézműveseknek, illetve a távolabb élők figyelmét Erdővidékre irányítani. A kedvezőtlen időjárás miatt ezúttal a művelődési házban állították ki a vásári termékeket: saját készítésű ékszereket, adventi kalendáriumot, fenyőtozós-díszeket, a Kriza János Általános Iskola elemistáinak gyertyatartóit, kopogatóit, festett dobozokat, székely ruhákat, zsinóros ünneplőket, gipszből készült alkotásokat, az unitárius nőegylet által fűzött gyöngyöket. Fellépett a helyi Gazdag Miklós Polgári Daloskör, a fúvósok, az Áfonya citeraegyüttes, a Magocska furulyacsoporthoz a brassói Búzavirág néptáncscsoport. A gyerekek mesét hallgathattak, vagy karácsonyi díszeket, képeslapokat, adventi koszorút készíthettek.

Az Egyházi Képviselő Tanács 2010. október 15-én Kolozsváron tartott ülésén hozott határozatok

(kivonat az ülés Ad 850/2010 szám alatt iktatott jegyzőkönyvéből)

Az EKT ülése 30 tag jelenléte által határozatképes volt. Hat személy hiányzását az elnök:ég utólagosan minősíti igazoltnak vagy igazolatlanul, a vonatkozó szabályzat által előírt módon.

0. tárgy: Napirend előtti határozatok

Bálint Benczédi Ferenc püspök javaslatára az EKT egyperces néma felállással tisztelgett néhai dr. Szabó Árpád püspök emléke előtt.

Pap Mária esperes javasolta, hogy az ULOSZ beadványának tárgyalásánál kerüljön szóba az Orbán Erika kórházlelkész kérése is közkölség-térítés tárgyában.

– 59/2010 (2010.10.15.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag elfogadta az Elnökség által javasolt tárgysorozatot.

– 60/2010 (2010.10.15.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag elfogadta a jegyzőkönyv nitelesítésére javasolt személyeket (Székely Kinga Réka, Nagy Zsigmond, Bartha Alpár).

1. tárgy: Jelentés a f3hatósági közigazgatásról, döntés-előkészítéséről és végrehajtásról

– 61/2010 (2010.10.15.) számú határozat: Az EKT 3 tartózkodó szavazattal elfogadta a jelentést.

2. tárgy: Javaslat a Szabó Árpád Emlékalap létrehozására

„Az Egyházi Képviselő Tanács az elnökség javaslatára úgy határozott, hogy dr. Szabó Árpád püspök emlékére létrehozza a Szabó Árpád Emlékalapot az unitárius teológiai doktori képzés területén. Az emlékalap célja az, hogy ösztöndíjakat biztosítson az unitárius teológiai doktori képzésben résztvevő hallgatóknak azon a területen, amelyet néhai püspökünk a legfontosabbak között tartott számon, de amelyre az ösztönző és motíváló források hiánya jellemző. Az emlékalaptól a tanács azok helyzetének megkönnyítését reméli, akik a doktori képzésben való részvételük miatt más egyházi vagy világi előnyökről kénytelenek lemondani, de akik mégis vállalják az unitárius teológia és szellemi munka igényes művelésének ezen útját. Az emlékalap fenntartásának lekötött formában történik egy pénzügyi tervnél, évi hozamát az EKT szétosztja az erre kiírt pályázat feltételeit teljesítők között.”

– 62/2010 (2010.10.15.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag elfogadta az emlékalapról szóló javaslatot.

3. tárgy: Szakbizottságok jelentései, jegyzőkönyvei

a. A Misszió Bizottság 2010. október 14-ei ülésének jegyzőkönyve
– 63/2010 (2010.10.15.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a jegyzőkönyvet.

b. A VEN Bizottság 2010. október 14-ei ülésének jegyzőkönyve
– 64/2010 (2010.10.15.) számú határozat: Az EKT a jegyzőkönyvvel kapcsolatban nem határozott.

c. Az Oktatási Bizottság 2010. október 14-ei ülésének jegyzőkönyve

– 65/2010 (2010.10.15.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a jegyzőkönyvet.

d. A Kiadó- és nyomdabizottság, valamint a Médiabizottság 2010. október 14-ei ülésének jegyzőkönyve

– 66/2010 (2010.10.15.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a jegyzőkönyvet, és határozatot hozott a bizottságok által javasolt egyik előterjesztés tárgyában: két héten belül meghirdetésre kerül egy fényképezés számára kiírt nyilvános pályázat, a bizottság által előírt követelmények alapján, egy 2018-ra kiadásra kerülő egyházi képeskönyv fényképanyaga tárgyában.

4. tárgy: Nyugdíjintézeti és szociális ügyek

A Nyugdíjintézet Vezető Tanácsa 2010. október 14-ei ülésének jegyzőkönyve

– 67/2010 (2010.10.15.) számú határozat: Az EKT egy ellenszavazattal tudomásul vette a jegyzőkönyvet. A PTI által a Nyugdíjintézet irányában felhalmozott adósság tárgyában úgy határozott, hogy az Elnökséget a PTI tanácsának és szenátusának novemberi ülésén a probléma előterjesztésére kéri, majd a decemberi ülésen az ügyben való tennivalókról határozatot hoz.

5. tárgy: Javaslat az egyházi ülésezési gyakorlat módosítására

– 68/2010 (2010.10.15.) számú határozat: Az EKT egy tartózkodással elfogadta az Elnökség javaslatát.

6. tárgy: Javaslat az egyházközi jelleg új meghatározására

– 69/2010 (2010.10.15.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag elfogadta az Elnökség javaslatát.

7. tárgy: Tájékoztatás az Egyházi Alaptörvény állami elismeréséről

– 70/2010 (2010.10.15.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a tájékoztatást.

8. tárgy: Az Egyházi Alaptörvény módosítását előkészítő bizottság kiküldése

– 71/2010 (2010.10.15.) számú határozat: Az EKT a Misszió Bizottság javaslatát a bizottság lelkesíti és világi tagjainak 50-50%-os összetételéről 8 mellette, 8 ellene és 4 tartózkodó szavazattal elutasította.

– 72/2010 (2010.10.15.) számú határozat: Az EKT 12 mellette, 9 ellene és 1 tartózkodó szavazattal elfogadta azt a javaslatot, hogy az előadótanácsosok hivatalból ne legyenek tagjai a bizottságnak.

– 73/2010 (2010.10.15.) számú határozat: Az EKT 20 mellette és 1 tartózkodó szavazattal elfogadta azt a javaslatot, hogy az egyházköri képviselőket az egyházköri tanácsok bízzák meg a bizottsági részvétellel.

– 74/2010 (2010.10.15.) számú határozat: Az EKT 10 mellette, 6 ellene és 4 tartózkodó szavazattal elutasította azt a javaslatot, hogy a PTIUK képviselője hivatalból ne legyen tagja a bizottságnak.

– 75/2010 (2010.10.15.) számú határozat: Az EKT 1 mellette, 11 ellene és 8 tartózkodó szavazattal elutasította azt a javaslatot, hogy az ULOSZ képviselője hivatalból ne legyen tagja a bizottságnak.

– 76/2010 (2010.10.15.) számú határozat: Az EKT 18 mellette és 2 tartózkodó szavazattal úgy határozott, hogy a bizottságnak 5 választott tagja legyen.

Az Egyházi Képviselő Tanács által elfogadott határozat szövege a fenti tárgyban tehát a következő:

Határozat az EUE Alaptörvényének módosítását előkészítő bizottság létrehozásáról

Az Erdélyi Unitárius Egyház Alaptörvénye módosításának előkészítése céljából az Egyházi Képviselő Tanács bizottságot hoz létre. A bizottság feladata: a módosítási folyamat ütemtervének kidolgozása, az új alaptörvény jellegére és szerkezetére vonatkozó javaslatlétel, a módosítás tartalmi előkészítése, a bizottságon kívüli módosító indítványok összegzése, valamint más előkészítő tennivalók, amelyekkel az Egyházi Képviselő Tanács megbízza. Munkálatainak megszervezésére a bizottság titkárt és jegyzőt választ, továbbá ülészakonként ülésvezető elnököt jelöl ki saját tagságából. A bizottság munkálatainak anyagi és tárgyi feltételeit az Egyházi Képviselő Tanács fedezi. A bizottság összetétele (17 személy):

- püspök, rangidős főgondnok, közügyigazgató (3 személy);
- egyházköri szinten 1-1 képviselő (6 személy), akiket az egyházköri tanácsok választanak;
- a Jogügyi Bizottság képviselője (1 személy);
- a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karának képviselője (1 személy);
- az Unitárius Lelkesek Országos Szövetségének képviselője (1 személy);
- további 5 bizottsági tag, akiket az Egyházi Képviselő Tanács választ (5 személy).

9. tárgy: Az EUE és a MUE újraegyesítési folyamatával kapcsolatos tudnivalók

- 77/2010 (2010.10.15.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette az elhangzottakat.

10. tárgy: Dávid Ferenc emlékzarándoklat Déván 2010. november 6-án

- 78/2010 (2010.10.15.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a tájékoztatást.

11. tárgy: Dávid Ferenc emlékkonferencia Kolozsváron 2010. november 19-én

- 79/2010 (2010.10.15.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a tájékoztatást.

12. tárgy: Jelentés az elnökileg elintézett oktatási és iskolai ügyekről

- 80/2010 (2010.10.15.) számú határozat: Az EKT 1 tartózkodás mellett elfogadta a jelentést.

- 81/2010 (2010.10.15.) számú határozat: Az EKT titkos szavazás útján 21 szavazattal az Oktatási Bizottság által javasolt Győrő Dávidot választotta a kolozsvári Unitárius Óvoda vezetőtanácsának tagjává, az EKT képviselőjében.

13. tárgy: Jelentés az elnökileg elintézett gazdasági ügyekről

- 82/2010 (2010.10.15.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag úgy határozott, hogy a Seiso kft.-t felszólítja a régi kollégium udvarán jogtalanul használt tér fele szabadítására és átadására, ellenkező esetben igazságszolgáltatási úton indít eljárást az ügy megoldása érdekében.

- 83/2010 (2010.10.15.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag elfogadta a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság javaslatát, hogy a

székelykeresztúri iskolaépület javításából fennmaradt 16 000 lejt az időjárás függvényében fordítsák a homlokzat festésére, ellenkező esetben az összeget letétbe kell helyezni.

- 84/2010 (2010.10.15.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag úgy határozott, hogy a Dávid Ferenc utcai ingatlanban lejárt szerződésű lakások bérlőinek a piacon levő árak szerint új lakbérleti szerződést kínál fel.

- 85/2010 (2010.10.15.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag úgy határozott, hogy a 80 évnél idősebb és 1000 lej alatti jövedelemmel rendelkező bérlőket támogassuk a házbér 50%-ának elengedésével.

- 86/2010 (2010.10.15.) számú határozat: A Bolyai utcai pincehelyiség bérletének meghosszabbítási kérésére az EKT a következőket határozta el: először felszólítja az Edais kft. bérlőt felhalmozott tartozása kifizetésére; másodsorban ingatlanügynökségek ajánlata szerint szabja meg a házbért; harmadszor, az Elnökség az Edais kft. bérlővel tárgyaljon további szándékairól, a felek kötelezettségeit szerződésben rögzítve; negyedszer, az Elnökség egyházi költségen végezze el a szükséges karbantartási és épületfejlesztési munkálatokat.

- 87/2010 (2010.10.15.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag úgy határozott, hogy az adósságot felhalmozott bérlők kapjanak 10%-os kedvezményt, ha 2010. november 5-éig kifizetik a teljes tartozást, ellenkező esetben maradéktalanul lépjen érvénybe a szerződésben rögzített napi 0,5%-os büntetőkamat. Továbbá, az EKT felszólítást küld az adósoknak, hogy ezután nem lesz lehetőség további halasztásra.

14. tárgy: A Gazdasági és Pénzügyi Bizottságok 2010. október 14-ei ülésének jegyzőkönyve

- 88/2010 (2010.10.15.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette az elhangzottakat.

15. tárgy: A főgondnokok beadványa az IARF kongresszuson való részvételről

- 89/2010 (2010.10.15.) számú határozat: Az EKT a beadvánnyal kapcsolatban nem hozott határozatot.

16. tárgy: Az ULOSZ beadványa Molnár B. Lehel közüzemi költségeinek megtérítéséről

- 90/2010 (2010.10.15.) számú határozat: Az EKT 15 mellette és 5 tartózkodó szavazattal úgy határozott, hogy a Molnár B. Lehel ügyében megfogalmazott kérést a fizetési bizottság elé utalja véleményezésre, majd a következő ülésén a tárgyban érdemi határozatot hoz.

17. tárgy: Az ULOSZ beadványa a lelkesi fizetések tárgyában

- 91/2010 (2010.10.15.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a beadványban foglaltakat.

18. tárgy: Különlélek

- 92/2010 (2010.10.15.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a következőket: Szabó László tájékoztatta a jelenlevőket a Veszprém megyei természeti katasztrófa ügyében a Gondviselés Segélyszervezet és más erdélyi szervezetek által kibocsátott segélyezési felhívásról; Asztalos Klára az UNOSZ évfordulós rendezvényét a meghívottak figyelmébe ajánlotta.

A fentiek hitelül:

Bálint Benczédi Ferenc
püspök

Csáka József
főgondnok

Székely Kinga Réka, Nagy Zsigmond, Bartha Alpár
jegyzőkönyvi hitelesítők

Hittel élni!

Józsa István Lajos

Valószínűleg nincs hűséges templomba járó, aki ne ismerné a sokszor idézett jézusi példázatot a talentumokról, illetve a jól, még jobban és sehogy sem kamatoztató „szolgákról”. A példázat természetesen az isteni adományok helyes felhasználására figyelmeztet, ugyanis mindannyian kaptunk Istentől különféle „adományokat”, képességeket, szellemi, lelki ajándékokat – bibliai kifejezéssel szólva: talentumokat. *Életünk* a legértékesebb talentum, amelyet Istentől kaptunk. Ady Endre szavait idézve: „Isten drága pénze” életünk, amelyet kamattal kell visszaadnunk Neki.

Nem elég csupán elfogadni Istentől ezt a drága ajándékot. Meg is kell becsülni értéke szerint, hogy majd a végső számadáskor jó és hű sáfároknak tekinthessen bennünket, s ne haszontalan, gonosz és rest szolgáknak. Kamatoztatnunk, gyarapítanunk, egy szóval: *gyümölcsöztetnünk* kell a ránk bízottakat, hogy kiérdemelhesük hűséges szolgálatunkkal Isten többre bízó szeretetét.

A példabeszédben szereplő „ember” Istent jelképezi, míg a szolgák a különböző képességekkel megáldott embereket, az Ő gyermekeit. Jézus ebben a példázatban arra akar figyelmeztetni bennünket, hogy bár Isten előtt mindannyian egyformák vagyunk – mert gondolkodó értelmünk és érző lelkünk van –, e képességeket mégis különböző mértékben kaptuk: ki többet, ki kevesebbet.

Miként is látja Jézus a különböző képességekkel megáldott embereket?

Jézus szerint Isten egyetlen gyermekét sem zárja ki adományából. Nem úgy osztja el talentumait, hogy egyikünknek ad nyolcat, a másikunknak egyet sem, hanem „kinek-kinek képessége szerint”. Ennek megfelelően pedig Isten mindenkitől képességéhez mérten is vár valamit. Akinek egy talentumot adott, attól nem azt várja, hogy képességén felül teljesítsen, hogy ötöt szerezzen, hanem csak egyet a meglévő mellé. Akinek kettőt adott, attól sem vár többet, mint a kétszeresét. De *mindegyiküinktől vár* – képességünkhöz mérten.

Jézus a példabeszédben azt mondja, hogy aki ötöt kapott, szerzett még ötöt a meglévők mellé, s aki kettőt, az hasonlóképpen még kettővel gyarapította a rábízottakat. De nem így járt el az, akinek egy talentumot adott.

Az „egy talentumos” szolga nem kamatoztatta a rábízottakat, hanem elásta, a földbe rejtette. Jézus szerint a gazda e cselekedetéért „gonosz és rest” szolgának nevezte. Meg is indokolja, miért: mert míg társai képességükhöz mérten kamatoztatták a rájuk bízottakat, ő *sem próbálta* gyümölcsöztetni, hasznosítani, hanem a legkényelmesebb, legkönnyebb megoldást választotta: elásta. Amikor pedig a gazda felelősségre vonja a rábízottat, a szolga úgy védekezik, úgy igazolja magát, hogy

támadja, mi több, sértegeti urát. Hogyne háborodna fel a gazda, amikor ilyen választ kap: „Uram, tudtam, hogy kérlelhetetlen ember vagy, aki ott is aratsz, ahol nem vettél, és onnan is gyűjtesz, ahová nem szórtál. Félelmemben elmentem tehát, és elástam a talentumodat a földbe: nézd, itt van, ami a tied.”

Ha felületesen gondoljuk végig az „egy talentumos szolga” eljárását, első pillanatban úgy tűnhet, hogy a gazda igazságtalanul bánt vele. Hiszen a szolga nem mulasztott, nem követett el semmi rosszat. *Hűségesen és megbízhatóan megőrizte* a talentumot, hiánytalanul viszsza is szolgáltatta gazdájának. De ha mélyebben elgondolunk a történeten, rájövünk, hogy mégis csak igaz van a példázatbeli gazdának, amikor megbünteti az „egy talentumos szolgát”. Hogy miért?

Az idegenbe készülő gazda – ki vitatná – ugyancsak választhatta volna a legkényelmesebb megoldást: ő is földbe rejthette volna vagyonát. De éppen abból a megfontolásból nem tette, hogy hosszú ideig lesz távol, és a földbe rejtett vagyon nem szolgált volna sem a maga, sem pedig a közösség hasznát. A földbe rejtett vagyon nem hoz hasznot! A földbe rejtett vagyon halott.

Hiába vannak csodálatos képességeink, tehetségeink, ha azokat nem fordítjuk hasznos, jó dolgok megvalósítására; semmit nem érnek *önmagukban*.

Jézus konkrétan nem beszél arról, hogy a szolga elégedetlenkedett volna, amiért neki csak egy talentumot adtak, de később a számonkérés során kiderül, hogy →

→ nincs valami rendben ezzel a szolgálával. Éspedig: nincs meg a szolga és a gazda közti bizalmas viszony. A szolga a felelősségre vonáskor úgy védekezik, hogy *támadja* a gazdáját, és megkérdőjelezi a gazda becsületességét. Igazságtalannak, kérlelhetetlennek nevezi.

Jézus úgy zárja példabeszédét, hogy a haszontalan, élheterlen és rest szolgától elvétetik az a kevés is, amit kapott, és annak adja a gazda, aki megérdemli és gyümölcsötteni tudja.

Ha a mai világban keressük az „egytalentumost”, hamar ráakadunk: folyton elégedetlenkedő, békétlenkedő és zúgolódó ember. Bizalmatlan minden és mindenki iránt. Ő az örök hátrányosan megkülönböztetett, a mindig mellőzött, becsapott, megrabolt és megrövidített áldozat. Egyszóval: ő az örök vesztes! Elégedetlen helyzetével, de maga egy lépést sem tesz annak érdekében, hogy valami változzék, hogy bár egy arasszal előbbre haladjon az életben. Panaszkodik, siránkozik, hogy vele méltánytalanul bánik mindenki – még Isten is. Meg van győződve róla, hogy kudarcának mindig *más* az oka, még véletlenül sem ő maga. Érzik, hogy panaszkodni hatásos és érdemes, mert tetszeleghet a sorscsapásokat keményen elviselő ember szerepében, s még némi együttérzést is bezsebelhet embertársai részéről. S közben nem veszi észre a helyzet döbbenetes komikumát, hogy miközben panaszkodik, *ön maga alkalmatlanságáról állít ki fényes bizonyítványt* – amint erről a maga rendjén a pszichológus Popper Péter beszél.

Az „egytalentumos” ember nem méltányolja, amit Isten adott neki eddigi élete során. Alábecsüli, amiye van. Lekicsinylően beszél róla. „Mit kezdjen ilyen kevéssel” – panasolja. „Kevésért nem érdemes fáradozni!” S mert ő maga szinte semmit sem tudott megvalósítani, nem tudja méltányolni mások eredményeit sem! Tehetetlenségében áskálódik, rágalmaz, mások becsületébe gázol. Igazságtalanul vádolja embertársait, hogy úgy mond’ nekik azért sikerül minden, mert hamis úton járnak, „ott is aratnak, ahol nem vetettek, és onnan is gyűjtenek, ahová nem szórtak”. S így gyülemlik fel lassan lelkében a keserű irigységgel párosuló gyűlölet mindazok iránt, akik többre voltak képesek az életben, mint ő.

Az „egytalentumos” csak arra gondol: milyen keveset adott neki az élet, de az még csak meg sem fordul a fejében, vajon ő tett-e valamit annak érdekében, hogy többet kapjon? Az a kérdés soha nem fogalmazódott meg benne: „Mit adtam én a világnak, az emberiségnek, népemnek, közösségemnek, egyházamnak, családomnak, hogy általam több, gazdagabb és értékesebb legyen? Csak kapni akar az élettől, és meg sem gondolja, hogy valójában csak akkor válik értékes emberré, ha adni tud!

Az „egytalentumos” ember életéből hiányzik a bizalom. Nem bízik Istenben, sem pedig önmagában, képességeiben, fél a kihívásoktól, a megoldásra váró feladatoktól. Fél az újtól, és éppen ezért fél a jövőtől is, amely mindig új feladatok elé állítja.

De miért fél? Mert nincs benne bizalom. Mert csak a láthatókra tekint. Hit nélkül él, hit nélkül jár az életben! S aki hit nélkül él, az többnyire a rosszat, a bajokat, a nehézségeket látja meg az életben, és ezek elkese-rítik, kiábrándítják, lemondóvá teszik, életkedvét szegik.

Nem lát túl a bajokon – Istenig! Úgy érzi, minden ellene szól, s mert csak a láthatókra tekint, egyedül érzi magát, csak hogy egyedül képtelen lépni, megbirkózni a kihívásokkal. „A hitetlenség sebén keresztül vérzik el életerejé” (Makkai Sándor). Nem hiszi a jobbat, a szebbet, és nem hiszi, hogy többre képes – ezért meg sem próbálja. Azzal hitegeti önmagát, hogy kedvezőbb körülmények között többet fog megvalósítani. Addig pedig együtt szeretne úszni az árral, *erőfeszítés nélkül*. Pedig ha „hittel járna”, és „hittel tekintene szét az életben”, a pusztán tényeken túl, az akadályokon túl meglátná azt is, hogy ma is van miért tenni, küzdeni; és aki nem sajnálja a fáradságot, azt Isten bőkezűen megjutalmazza.

Aki hittel jár, az meglátja, amiért fáradozni, dolgozni és élni érdemes!

Ha hittel járna és élne, lelki szemei előtt látná valósággyá válni az elképzelt jövődjét, terveit és céljait; mert aki nem látja maga előtt körvonalazódni elképzelt jövődjét, terveit és céljait, az nem tudja, mit is akar megvalósítani. Mikor, hol és hogyan kezdjen neki? Aki mindig holnapra halasztja teendőjét, az haszontalanul teng-leng, napról napra rögtönzi az életét. Akinek nincsenek tiszta céljai, azt nincs mi ösztönözze.

Az „egytalentumos embernek” nincsenek komoly céljai, mert ha volnának, akkor ezek sarkallnák, hogy kilépjen az élet taposómalmából, hullámvölgyéből, arra indítanák, hogy kimozduljon élete holtpontjáról. Mert azzal, hogy az unalomig ismétli, mint a verkli, „rögzített dallamait”, panaszait, közben nem sokra megy.

Érdemes megtanulni, hogy *ahol nem tudunk változtatni, ott változtassunk azon, ahogyan a dolgokról gondolkodunk*. Minden dolog minden oldalról más! A jézusi hit és életfelfogás fényében átminősülnek a helyzetek, az emberi kapcsolatok, a megpróbáltatások, és rájövünk, hogy „többen vannak velünk, mint ellenünk”.

Merj hittel élni és járni! Mert aki hittel néz szét a világban, az túllát a bajokon, és győzelmekre is képes! Aki hittel él, az meglátja az élet nehézségei között a jobbat, a szebbet – és tesz is érte. Aki hittel él, az meglévő erejét nem panaszkodásra és békétlenkedésre fecsérli, hanem arra használja, hogy szebb és értékesebb legyen élete, s általa közössége is több, gazdagabb legyen. Aki hittel jár, az az életben a vártnál is jobbra találhat.

Az állandó elégedetlenség és zúgolódás felemészti meglévő energiánkat is, míg a hit új erőket szabadít fel bennünk, és ezeknek az erőknek a birtokában képesek leszünk túllépni az akadályokon.

Merjünk hinni a jobb és szebb holnapban, mert csak az talál jobbat, szebbet, aki jobbra vágyik és hisz is abban! Aki hisz, azt is tudja, hogy minden bajból van kivezető út, csak meg kell találni. És aki hittel keresi, az meg is találja!

Isten nekünk is adott talentumaiból, „kinek-kinek képessége szerint”. De vár is tőlünk – képességünkhöz mérten. Ne feledjük azonban: nemcsak Ő vár tőlünk, hanem családunk, egyházunk, népünk is! Törekedjünk gyümölcsötteni a ránk bízottakat legjobb tudásunk és akaratunk szerint. Bármily keveset bíztak ránk, legyünk hűségesebb vigyázói és hasznosítói. A népi bölcsesség szerint: „Aki a kicsit nem becsüli, az a nagyot nem érdemli!”

Újévi pásztorlevél

Bálint Benczédi Ferenc püspök

Szeretett Híveim, kedves Testvéreim!

Isten jóságának köszönhetően esztendőfordulóhoz érkezünk. Ilyenkor összegezzük és tervezünk, számba vesszük egyéni és közösségi életünk eredményeit és feladatait. Az elmúlt esztendő viszonyosságai között Isten gondviselő szeretetében bízva igyekeztünk eleget tenni a jézusi evangélium által megfogalmazott tanítványi küldetésünknek.

Sok minden próbára tett bennünket az elmúlt évben. A természeti katasztrófák mellett a növekvő gazdasági válság, a megszorító intézkedések által sokunkban eluralkodott létbizonytalanság. Lehetne sorolni, mennyi nehézség volt egyéni és közösségi életünkben. Mindezeket csak fokozta az a *morális* válság, amelyben élünk: sokunk identitásvesztése, az értékrendszerek összeomlása, az ideológiai zavarodottság. Ezek mind jelen vannak mindennapjainkban, bár ritkán beszélünk róluk. Sokfelé a belső, lelki élet összeomlásának szomorú jeleit látjuk. Többen irányt vesztek, elhatalmasodott a korrupció, és a hazugság létjogosultságot kapott. Naponta tapasztaljuk, hogy minden szétesik körülöttünk: munkahelyeink bizonytalanok, a család, a közösség megbomlott, földjeink nagy része nincs megművelve. Nagyvárosok sűrűjében bolyonganak vagy idegen földön keresik a megélhetést ifjaink. Kemény harcot vívunk egyénileg és közösségek is egyaránt. Ágaskodva nézünk szét, és várjuk a segítséget, keressük a megoldást gazdasági, társadalmi és lelki bajainkra.

A próféta figyelmeztetése belénk hasít: „keressétek az Urat, amíg megtalálható! Hívjátok segítségül, amíg közel van! Hagyja el útját a bűnös, és gondolatait az álnok ember! Térjen az Úrhoz, mert irgalmaz neki, Istennükhöz, mert kész megbocsátani.” (Ézs 55,6–7)

Újév napján először ezt a figyelmeztetést kell hogy meghalljuk, hi-

szén Istent is sokszor féltettük! Mindennapi számításainkba nem illeszkedett be. A látszólag tapasztalt fejlődés ellenére még mindig a legalapvetőbb kérdésre nem tudjuk megadni a választ: mikor leszünk képesek a szív és értelem egyensúlyát megteremteni, mikor leszünk képesek kialakítani egy emberhez méltóbb világot? A tudás világ-megváltó hatalmában elbizakodva istenhitünk, Istentől való ismeretünk meggyengült vagy elvesztettük. A hit hajótörötteiként sodródunk az életóceán hullámai között.

Isten kereséséhez és az Ő megtalálásához szükséges, hogy önvizsgálatot tartsunk, felismerjük és beismerjük hibáinkat, gyarlóságainkat. A rendezetlen múlt történéseinek nem ismerése nagy teher, amely útjainkat el tudja aknásítani. A helyes önvizsgálat, az elrendezett múlt felhajtó erővel hat, mert Isten megbocsátó szeretete világít benne.

A zsoltáráróval valljuk: „Csak Istennél csendesül el lelkem, tőle kapok reménységet. Csak ő az én kisziklám és szabadítóm, erős váram, nem ingadozom. Istennél van segítségem és dicsőségem, erős sziklám és oltalmam az Isten. Bízatom benne mindenkor, ti népek, öntsétek ki előtte szíveteket, Isten a mi oltalmunk!” (Zsolt 62)

Újév reggelén a hívő ember alázattal fogalmazódik meg bennünk a tiszta gondolat, és nyílik ajkunk há-

laadásra templomainkban, otthonainkban. Az örökkévaló Istennek mondunk köszönetet, aki szeretetével nemcsak teremtette, hanem fenn is tartja a világot.

Újév napján örömmel köszöntjük egymást, magam is így köszöntöm unitárius híveinket és minden jóakarató embertestvért. Köszönjük Istennek, hogy „napjainkhoz napokat, évekhez éveket” ad. Köszönöm híveink áldozathozatalát, amelyet egyházunk fenntartásáért tettek. Az elmúlt esztendő megpróbáltatásai között is tapasztalhattuk Isten gondviselő szeretetét, és reménységgel imádkozunk, hogy az új évben is velünk maradjon.

Nehéz feladatok előtt állunk. Az új esztendőben is folytatni kell a kemény harcot. Erős hitű és tiszta gondolkozású emberekre van szükség, hogy közösségeinket tudjuk megtartani, és elindítani avagy továbbvinni a fejlődés útján. Bizalommal tekintünk a holnapok felé.

Tegyük hitet arról, hogy a nehézségek között is Istenben bízó emberek maradtunk, s a ránk váró feladatokat a jézusi szeretet tanítása szerint igyekszünk elvégezni. Legyen bölcs tudásunk és erőnk megtartani szellemi és anyagi javainkat, s ezeket példaértékű élettel gyarapítsuk. Mutassuk fel újra az unitárius összetartozás erejét, amely évszázadok viszonyosságai között megőrzött bennünket! Erősítsük az egymásra figyelmet – és Isten is megsegít! Templomainkban és iskoláinkban tanítsuk továbbra is az isten- és emberszeretet jézusi parancsát. Mutassunk példát, hogy egymás mellett állva szellemiekben és lelkiekben tudjuk gazdagítani Isten világát, mert „új eget és új földet várunk az ő ígérete szerint, a melyekben igazság lakozik.” (2Pt 3,13)

Ezért a 2011-es esztendő legyen a becsületes és igazmondó emberek éve. Gyarlóságainkat megbánva tiszta lélekkel kezdjük az új évet! Segítsen bennünket Isten, hogy egyházunkat és népünket hűségben szolgáljuk!

Gyülekezeteinknek, Lelkészeinknek és Gondnokainknak, Híveinknek és minden jóakarató Embertársnak áldott és békés új esztendőt kívánok!

Objektíven és szubjektíven az ökumenéről

A vallásszabadság ünnepe és az egyetemes imahét margójára

Jakabffy Tamás

Ökumené: a keresztények egységtörekvése. A fogalom abból a képzetből indul ki, hogy életterünket mi, emberek egységes tudással, érülettel, hittel, meggyőződéssel lakjuk be. A 'lakni' jelentésű görög *oikein* szó, amelyből az *ökumené* ered, épp a tér belakására utal. Kezdetben ez a tér nyilván csak a megismert, belátott földrajzi teret, elsősorban a Római Birodalmat, később viszont az egész lakott földet jelentette, de – ahogy oly sok „profán” fogalom esetében – ez is keresztény tartalmat nyert, s így a fogalom hatóköre a kereszténység egészére tárgult. Az ökumené szó újabb „irányzatképzővel” ellátott formája, az *ökumenizmus* az egységtörekvést munkáló (de konkrét intézményhez nem kötődő) mozgalmat jelöli. Ennek felel meg a tájainkon leginkább használt *ökuménia* kifejezés.

Az ökumené alapvető igényét és szükségességét a Biblia és a történelem egyaránt megalapozza. A keresztény teológiák többsége a János szerinti evangélium egyik sarkalatos jézusi mondására vezeti vissza az ökumenét, Jézus ugyanis a Jn 17,21 szerint kifejezetten óhajtott, hogy követői „mind egyek legyenek”, de az „egy nyáj és egy pásztor” megfogalmazásra is gyakran szokás hivatkozni.

Az idő nem nekünk dolgozott

Jól tudjuk, az egyetemes történelem – és benne az egyháztörténet – bőséggel megtette a magáét, hogy az egyházi közösség a legkorábbi időktől kezdve irányzatokra, csoportokra, „szektákra”, „eretnek” és „szakadár” mozgalmakra tagolódjék. Aki azonban tagadja, hogy a differenciálódás, az érdekmegoszlás általános és a legmélyebben gyökerező emberi sajátosság, abban nyilvánvalóan csekély a valóságérzék. Bár a pluralizmust csak a legújabb korban kiáltották ki önálló értéknek, a gazdasági, hatalmi-politikai vagy tekintélyi törekvések – alkalmanként a hiúság vagy a nagyravágyás – mentén a tiszta és a kizárólag jézusi eszményekre összpontosító egységes kereszténység merő ábránd, egy leegyszerűsítő elképzelt aranykor emléke lett.

A 20. század elején erősödtek meg azok a hangok, amelyek a kereszténység megosztottságát, az egyházi közösségek sokszínűségét „botrányosnak” mondták. Elsősorban protestáns misszionáriusok voltak, akik egyfelől az egyes felekezeti teológiák összevetését (*Faith and Order* [hit és egyházszervezet] jelszó alatt), másfelől meg rögtön a gyakorlati cselekvést, a közeledés munkáját (*Life and Work* [élet és cselekvés]) szorgalmazták – kivált szociális és karitatív téren.

Az 1910-es edinburgh-i missziós világkonferenciától kezdődően beszélhetünk igazán az ökumenikus mozgalomról, amelynek kezdetben elsősorban észak-amerikai fáklyavivői voltak. 1927-ben Lausanne-ban a legtöbb keresztény egyházi közösség képviselőjében mintegy 500

küldött gyűlt össze (a római katolikus egyház, a szám szerint legnagyobbat, ekkor még nem kapcsolódott be az egyházközi párbeszédbe); majd elkövetkezett 1948, amikor is Amszterdamban létrejött az Egyházak Ökumenikus Tanácsa (EÖT, közismertebben: Egyházak Világtanácsa). Az első közgyűlésen 147 egyházi közösség és 44 ország képviselőjében 351 küldött jelent meg, számos megfigyelő mellett.

Kik „vannak benne” az ökumenében? Kell-e intézményhez kötődni?

Ami az ökumenikus törekvések medrében az unitárius felet igazán érzékenyen érinti, az kétségkívül az amszterdami közgyűlésen megfogalmazott „minimális krédó” egy sarkalatos részlete: „Az Egyházak Világtanácsa azoknak az egyházaknak a társulása, amelyek az Írások szerint megvallják, hogy a mi Urunk Jézus Krisztus Isten és Üdvözítő, és amelyek következképp igyekeznek együtt megvalósítani közös hivatásukat az egy Isten, az Atya, a Fiú és a Szentlélek dicsőségére.” Mint az idézetből látható, az EÖT-ben intézményesült ökumenikus mozgalom önmeghatározása jellemzően trinitárius alapon áll. Ehhez pedig nyilván viszonyulniuk kell valahogyan – mégpedig önfeladás nélkül! – az unitáriusoknak, bárhol éljenek is a világban.

A fenti önmeghatározást persze nem valamely jogi értelmű szövegből idéztük. Az EÖT sem amolyan „szuper egyház”, amely tagegyházainak összeolvasztására törekedne, de nincs is módja, oka és lehetősége kirekeszteni a csatlakozni óhajtókat. Sőt, amint egy 1961-ben Új-Delhiben kelt dokumentum tanúsítja, az ökumenikus folyamatokba való egyre szélesebb bekapcsolódás az évtizedek során gyümölcsöket érlelt: „Hisszük azt, hogy az egység, amely egyszersmind Isten akarata és egyházának nyújtott ajándéka, egyre inkább láthatóvá válik...”

Másfelől természetesen a felekezeti párbeszéd útja az Egyházak Világtanácsának döntvényeitől teljesen függetlenül is járható. A Világtanács sohasem is kísérelte meg kisajátítani az ökumené/ökumenizmus törekvését. Maga a katolikus egyház is mind a mai napig mértéktartóan viszonyul az EÖT munkájához, bár teológiai felfogásában a kezdetben tapasztalható elzárkózás sokat oldódott – kivált a II. vatikáni zsinat (1962–65) óta –, s ma a hittudományi és egyházközi párbeszéd mértékadó partnere, bár lépten-nyomon óv az ökumené tévértelmezésétől: a béke kedvéért való megalkuvásoktól – az „irenizmustól”.

És nálunk?

Bár Erdélyt gyakran a felekezeti türelem (tolerancia) földjének mondják, ilyenkor többnyire csak a tordai vallásbéke-nyilatkozatra szokás hivatkozni – ami persze a nemzetközi valláspolitikai-történet szempontjából

vitathatatlan jelentőségű –, a következő évszázadok felekezetközi torzsalkodásai azonban mintha mindenestől elfelejtődnének (pedig mennyire kárvallottai ennek az unitáriusok maguk is!). Ami az egyik felekezet szempontjából térryerés, az a másiktól nyilván veszteség. Amit a protestánsok „ellenreformációnak” mondanak, azt a katolikusok természetesen „katolikus restaurációnak” hívják. És vége-hossza nem volt – Erdélyben sem – a szórványos vagy tömeges kitérésekből vagy a fejedelemség-kori „rendek” felekezeti súlypont-eltolódásai-ból adódó konfliktusoknak, elűzéseknél és visszahívásoknak, felekezeti klikkesedéseknek. Tegyük szívünkre a kezünket: épp annyira és csak annyira lehetünk a vallási tolerancia hazája, mint amennyire nem.

Mit kezdünk hát az ökumené frontján?

Ami az unitáriusokat illeti: az ökumenikus mozgalomban való részvétel már csak a „történelmi egyház” státusból adódóan is szinte kötelező. Továbbá: ki támogatja igazán a felekezetközi szóértés munkálását, ha nem épp a tolerancia-nyilatkozatról nevezetes unitárius egyház?! Harmadrészt: a felekezetek közötti párbeszédet mint vallási közösségek szeretetaktusát nem lehet eléggé megbecsülni a mai világban, amely sokkal inkább kedvez a széttartásnak, mint a konvergenciának.

A mai felekezetköziség síkján érdemes talán megfontolni az alábbiakat:

Mit diktál a józan ész?

Az ökumenikus élet ne legyen kampányszerű!

Valószínűleg messze jár az ökumené alapértékeitől az, aki csupán egy-két januári közös ima-alkalomra korlátozza a más felekezetűekkel való „törődést”. Ne feledjük: az ökumenéhez is kell egyféle érzület, amely a *másik*, a tőlem különböző irányú tiszteletnek, az ő megértés-vágyának és a vele való együttműködés igényének „elegye”. Sajnos tájainkon is vannak olyanok – nem is kevesen; és nagy tisztelet a kivételeknek! –, akik ímmel-ámmal részt vesznek ugyan felekezetközi templomi eseményeken, de esetleg csak az „akció” kedvéért, talán engedelmességből, s közben eszükbe sem jut, vajon meg tudják-e igazán különböztetni felekezeti identitásukban az egyházhűséget a másokkal szembeni agresszív elzárkózástól. Ne legyen alkalom- vagy kampányszerű az ökumenikus élet, mert az ökumené egyfajta erkölcsi elköteleződéssel is jár, márpedig semmilyen erkölcsi elszegődés nem lehet „alkalmi”.

A felekezetek közeledését leginkább a tudatlanság és az előítéletesség akadályozza.

Kelet-Európa-szerre nagy közös nyomorunk, hogy nincs vagy csak bátortalan kísérletekként létezik olyan egyháztörténet-írás, amely a szó teljes értelmében felekezet-semleges volna. Nemigen van olyan egyháztörténeti kézikönyvünk, amelynek megírásakor a történettudomány módszereivel lepárolt eredményeket ne írják felül felekezeti „tézisek” (jellemző módon egyháztörténészeink – bármely egyházzal legyen is szó! – többnyire lelkészek, s legfeljebb *másodsorban* történészek). Márpedig egy olyan, történelemmel megáldott vagy megvert földön, mint Erdély, együtt kelünk és együtt fekszünk nagy történelmi tanulságokkal, dicsőségekkel és sérelmekkel.

Nagy kérdés viszont, hogy (egyház)történetünk ismerete épp olyan jól „karbantartott”-e, mint az iránta való hagyományos vonzódás. Az egyik legszemléletesebb példa épp Csiksomlyó esete, amely a hamu alatt parázsló felekezeti ellenérzéseket évről évre felszítja, s ki tagadná, hogy ha a pünkösdi körüli napokban a csiksomlyói búcsú mentén valaki az ökumenére hivatkozna, legalábbis cinikusnak gondolnák...

Az elégtelen ismeret, a mitizálásra és túláltalánosításra való hajlam – sarkosabban: a tárgyyszerűtlenség – leginkább az előítéletességnek kedvez: az egyiket ilyen skatulyába tenni, a másikat olyanba... Továbbá: 1) a skatulyák között nincs átjárás, 2) aki valamelyik skatulyába bekerült, onnan nincs kiút. A felekezeti előítéletekből pedig néha durva udvariatlanság, sőt sértés is következhet.

Ha az ökumenikus életet és érzületet szem előtt tartjuk, szinte égbekiáltó, hogy az unitáriusokat olykor „leariánusozzák”, vagy népies elménckedéssel az „Egy az Isten” jelmondatot az istenhit megkérdőjelezésig menően fejelik meg a „de az se biztos” replikával. Vagy ugyanilyen bántó, ha a 21. század elején egy unitárius zsinat istentiszteleti prédikációjában ismételt „dogmakeresztényeknek” nevezi a lelkész a nem-unitáriusokat. (Ha már összefoglaló néven akarja nevezni őket, ott a *trinitárius* jelző, az egyáltalán nem udvariatlan, és épp a lényegét fejezi ki.)

Az igazi ökumenéhez nem elég a tolerancia.

Korábban már említettük, hogy a teljes értékű ökumenéhez érzület (érzék és törekvés), tisztelet, megértésvágy és együttműködés-igény kell. E két utóbbi az a plusz, amely az ökumenét a „puszta” vallási türelemtől megkülönbözteti. Az még nem ökumenikus magatartás, ha képzeletbeli vállrándítással elviselem vagy udvarias kirakat-mosollyal tudomásul veszem más felekezetű embertársamat. Az ökumenikus magatartás aktivitást feltételez, azt tudniillik, hogy *akarjam* megismerni a másik sajátosságát, sőt *keressem* a vele való szóértés alkalmait, *törekedjek* a keresztény értékek hitvallásom s az ő hitvallása szerinti közös kibontakoztatására. Ehhez lépten-nyomon közös nevezőket kell keresni – ami szintén cselekvéssel jár. Az ökumené munkálása nem kényelmes, nem pihentető.

Nem szabad elzárkóznom a közösség elől, de nem szabad feladnom sem magamat.

Az *identitás* és *egységkeresés* kérdése olyan, mint egy érzékeny mérőműszer. A skála közepén van az optimális állapot, kétfelől pedig két értékdimenzió, amelyek fokozatosan a szélsőségek felé vezetnek. Aki büszkén vallja állhatatosságát a maga egyházában, vigyázzon: be ne záruljon más felekezetűek előtt. Aki ökumenikus nyitottságát hangoztatja, vigyázzon: fel ne adja, el ne árulja sajátos hitvallási értékeit, hagyományait az egység-törekvés kedvéért. Az elvtelen „boruljunk-egymás-vállára” magatartás vagy az „egyetlen fontos dolog van: a szeretet” szlogen mentén történő összemosis épp olyan veszedelmessé válhat, mint az elvakult felekezeti fanatizmus. Úgy kell az együttgondolkodás és -működés alkalmait megteremtteni, hogy közben minden fél *egész* maradjon.

Intézményesség és magánság

Egy hónapja, december 11-én a többségben *reformátusok* lakta Biharvajda (Bihar megye) kultúrotthonában jótékonyági estet szerveztek. A helybeliek a *katolikus* Mária Rádióban elhangzott segélynyújtási felhívás halatán egy jellemzően *unitárius* település, a Kovászna megyei Bölön árvízkárosult lakói számára rendeztek gyűjtést. A bölöniek javára a mallersdorfi ferences nővérek is adakoztak, illetve a Szent László óvoda gyermekei játékokat küldtek bölöni „kollégáiknak”. „Amint a fájdalom nem ismer vallási különbséget, úgy a szeretet sem. Valójában ez az igazi ökumenizmus. [...] Amikor egy katolikus rádióban elhangzó felhívásra reformátusok válaszolnak, hogy segíthessenek unitárius embertársainak, akkor jön el az egység ideje” – kommentálta az eseményt a *Magyar Kurír* (katolikus) hírszolgáltató.

Az ökumenizmus egyik oldala – mint láttuk – a hitvallásbeli egység munkálása, tehát alapvetően *elvi* jelentőségű. Az Egyházak Ökumenikus Tanácsa – amely a mai napig is elsősorban az isteni háromságot valló egyházi közösségekre koncentrál –, továbbá számos más, a teológiai kutatás és egyeztetés feladatára elszegődött intézmény előtt nagyon hosszú és nagyon göröngyös út áll:

egyre több olyan hitvallási pontot és síkot találni, amelyek a vallásegységet egyre konkrétabb lehetőségként csillantják fel. Az ökumenizmus másik oldala viszont a *gyakorlaté*. E tekintetben a diakóniának (emberszolgáltatnak) és a liturgiának (istentiszteleti gyakorlatnak) kiemelkedő a jelentősége. Az ökumenikus imahetek és a hasonló események jelentősége aligha vonható kétségbe – már azok szemében, akik hiszik, hogy az imádkozás és/vagy bibliaolvasás is cselekvés értékű.

Az intézményesség túloldalán viszont – az ökumenikus élet színterén is – az *egyén* törekvései állnak. Az egész ökumenikus mozgalom, a szervezetek és a segélyakciók is kivétel nélkül hullamerevek maradnak, ha az egyes emberek – én, te és ő – aktív meggyőződése nem áll mögötte. Úgy hiszem, nem lehet eléggé „megrázni” vidékeinken a keresztényeket: „Ébredj rá, Barátom, hogy *tudatosnak* kell lenned! A vallásodban és a vallásköziségben egyaránt *értened* kell, amit hiszel, amit mondasz és amit mások mondanak! *Véleményed* kell hogy legyen, óhatatlanul el kell köteleződnöd bizonyos kérdésekben! Ha csak sodródsz, ha megelégszel vele, hogy passzív résztvevője vagy egyháznak, helyi közösségnek és a kereszténység nagy családjának, az nem több a szomorú minimumnál.”

A közadakozásból emelt házsongárdi Brassai-síremléket 1910. október 2-án leplezték le, tavaly tehát a síremlék centenáriumát ünnepelhetjük. Ez alkalomból hangzott el dr. Gaal György rövid előadása a Brassai-síremlék keletkezésének történetéről.

A százéves Brassai-síremlék

Gaal György

1897. június 26-án délután kísérik ki Brassai Sámuel földi maradványait az unitárius templomból a Házsongárdi temetőbe. Nemcsak egy közel százéves tudóst temetnek, hanem az egész 19. századi erdélyi tudományos világ utolsó képviselőjét, az utolsó polihisztort. A gyászbeszédéből, megemlékezésekből, Kőváry László még az évben közzétett könyvéből kitűnik, hogy Brassaiiban az egyik első erdélyi lapszerkesztőt, az Unitárius Kollégium földrajz, történelem, matematika-fizika szakos tanárát, igazgatóját, felügyelő gondnokát, a magyar nyelvű közoktatás úttörőjét, tankönyvíró, a pedagógiai módszertan megújítóját, tájaink egyik első közgazdászát, statisztikusát, a nyelvtudomány és az összehasonlító irodalom úttörőjét, a filozófus-esztétát és jeles botanikust, hangszeren is játszó zenetudóst temették. S ezeken kívül felemlgethették

mint 1848-as nemzetőrt, a Múzeum-Egyetel első igazgatóját, majd alelnökét, az egyetem dékánját és rektorát, az akadémia legrégebbi, már tiszteleti tagját.

Még tán a koszorúk sem fonnyadtak el a síron, amikor július 9-én az egyetem akkori rektora, a bonchidai születésű Farkas Lajos jogtörténész professzor megbeszélést hívott össze, melyen Brassai emlékének megörökítéséről tárgyaltak. Mindnyájan egyetértettek, hogy közadakozásból kell méltó síremléket emelni Brassainak, s ezért elhatározták egy országos bizottság szervezését. Összesen 89-en vállalták a tagságot. A bizottság élén négyen elnököltek: gróf Esterházy Kálmán, az EME elnöke, Ferencz József unitárius püspök, Farkas Lajos egyetemi rektor és Gyulai Pál, az MTA igazgató tagja. A titkári tisztséget Boros György teológiai tanár, a pénztárosit Merza La-

jos EMKE-pénztárnok vállalta. Hogy ez a bizottság működőképes legyen, ahhoz egy intézőbizottságot alakítottak, amely Farkas elnökből, Boros György titkárból és Merza pénztárosból állt. Az ő munkájuk lett a pénzgyűjtés. Évente gyűjtőívek százait küldték szét, s azokra apránként érkeztek az adományok. Az első adományt 1898-ban Duka Tivadar orientalista küldte Londonból, a legnagyobb adományt az Unitárius Egyház tette ezer korona értékben, a legnagyobb hozzájárulás viszont a báró

Bánffy Zoltánné védnökségével rendezett 1904-es koncertből származott, közel 1200 korona. 1908 nyarára érte el a tőke a 13 ezer koronát, amit az Unitárius Egyháznál letétbe helyeztek, s ezután kezdhetek a síremlék-tervezéshez.

Brassait 1897-ben Bölöni Farkas Sándor és Berde Mózsá síremléke közé temették, itt nem volt megfelelő a hely emlékmű állítására. Ezért a város díszsírhelyet ajánlott fel, s így esett a választás a temető legfelső pontjára, szemben a főúttal. A tervezésre Pákei Lajos főmérnök vállalkozott, aki már korábban felvázolt egy görög templom-előcsarnokban álló szarkofágos síremléket, de erre nem gyűlt elegendő pénz. Úgyhogy egyszerűbb tervet kellett kidolgoznia, amelyet a bizottság 1910. január 27-i ülésén elfogadott. Ez egy három lépcsős emelkedés alatti kriptából áll, amely fölött egy kétméteres négyzetes kötömb áll a „BRASSAI SÁMUEL / 1800–1897” felirattal. Ezen négy dór és jón stílust kombináló egy tömbből kifaragott oszlop nyugszik, melyekre egy dór párkányzatú piramis-tető támaszkodik. Az egész emlékmű magassága 6,65 méter. Az oszlopok között talapzaton áll Brassai másfélszeres életnagyságú bronz mellszobra, melyet Veress Zoltánné Kozma Erzsébet művésznő mintázott meg, s a Hungária öntödében kiviteleztek. A szobor talapzatán a Brassairól elnevezett növény levélmintáját felhasználó

Knauer József múlakatos készítette vörösréz-koszorú volt (már több évtizede ellopták). A szobor mögötti szienit-lapra vésték e feliratot:

„A SZÁZZAL HALADÓNAK”
A NEMZETI KEGYELET
1910

Itt a „száz” századot jelent – mint-hogy Brassai nem tartotta helyesnek ezt a ma elterjedt szóalakat. Az emlékművet három oldalról szintén görög stílusú áttört díszkorlát határolja. A kriptát az Antonio Gurisatti cég építette, a kőfaragó munkálatokat Gerstenbrein Tamás cége végezte.

A síremlék-bizottság 1910. április 29-én kiemeltette Brassai érckoporsóját eredeti sírhelyéről, s Boros György imája mellett áthelyezték az épülő emlékműbe. Az ünnepélyes felavatást 1910. október 2-ára, vasárnap délelőtt 11 órára tűzték ki. A felavatáson az unitáriusoké mellett kivonult a református és a római katolikus tanintézet diáksága is tanári kísérettel, az egyetem szintén több professzorral és diákkal képviseltette magát.

A szép őszi időben az ünnepély a Himnusz eléneklésével kezdődött, majd Farkas Lajos bizottsági elnök mondott ünnepi beszédet, melyben számos latin idézettel alátámasztva Brassai egyszerűségét és őszinteségét emelte ki, rámutatva, hogy mindenben az általánosat kereste. Ő volt az erdélyiség megtestesítője. A következő szónok, Boros György a sír-

emlék-bizottság jelentését olvasta fel a gyűjtés és kivitelezés adataival. Ezt követően Szvacsina Géza polgármester Kolozsvár városa nevében vette át a síremléket e szavakkal: „Átveszem, mint nemzeti ereklyét. Minden kis részében a nemzeti kegyelet nyer kifejezést. Átveszem, mint a város közkincsét, melynek értékét és becsét nagy fiának, Brassai Sámuelnek halhatatlan érdemei alkotják”.

Az első koszorút az Unitárius Egyház nevében Ferencz József püspök helyezte a sírra beszéd kíséretében. Utána a Magyar Tudományos Akadémia, a Ferenc József Tudományegyetem, az egyetem Matematikai és Természettudományi Kara, a Magyar Királyi Természettudományi Társulat, az Erdélyi Múzeum-Egylet, az Erdélyi Irodalmi Társaság, az Unitárius Kollégium és a Római Katolikus Főgimnázium képviselője helyezte el koszorúját. Több személy és intézmény táviratilag jelezte tiszteletét.

Száz éve a Házsongárdi Panteon díszeként áll a régi sírkert legmagasabb pontján aránylag épségben a monumentális síremlék. Brassai egyháza, iskolája, az élete színteréül szolgáló város feladata az emlékmű megőrzése a következő századokra is.

Kórház- lelkészi szolgálat

Orbán Erika,
Sepsiszentgyörgy,
0740-502563;

Katona Dénes,
Székelyudvarhely,
0266-213100;

Ferenczi Enikő,
Kolozsvár,
0740-063767;

Pavelka Attila,
Marosvásárhely,
0746-234917.

Dicsér téged teljes szívem

Ferenczi Mária-Magdolna

Háromszék-felsőfehéri egyházköri kórustalálkozót álmódott és szervezett meg Gazdag Géza, a Sepsiszentgyörgyi Unitárius Egyházközség jegyzője, a Kriza János Unitárius Dalárda elnöke. Az egyházkör és a Sepsiszentgyörgyi Unitárius Egyházközség közös szervezésében létre hívandó első „köri” kórustalálkozót Pap Mária esperes hirdette meg október 27-én.

November 27-én az apró részleteket is kidolgozva, pontosítva, nagy izgalommal vártuk a bejelentkezett hat kórus érkezését. Pap Mária a 100. zsoltárra építette fel áhítati elmélkedését, majd Bálint Benczédi Ferenc püspök üdvözlő levelének felolvasása következett. A rendezvényt Boros János köri gondnok nyitotta meg. A rendezők részéről Kovács István lelkészünk köszöntője hangzott el, aki a teljes szellemi-lelki jelenlét és az önszerveződés jó példájaként értékelte Gazdag Géza ötletgazda álmának mostani megvalósítását. Dalárdánk elnöke az öröm hangján szólt a közös munkáról; mindenkit kért, buzdított: merjünk nagyobbakká válni, együtt énekelni

– ami embernek jó, Istennek tetsző. Ezután az ifjúsági egyesület két lelkes tagja rövid ismertetőt olvasott fel a sorra bemutatkozó dalárdákról.

Egymás után lépett a hallgatóság elé a Brassói Unitárius Dalárda, a vargyasi Dávid Ferenc Dalárda, az Olthévízi Vegyesdalárda, az árkosi Régeni Áron Dalárda, a Fogaras-kőhalmi Ökumenikus Kórus, a Kökösi Vegyeskórus és végül a házigazda Kriza János Dalárda.

Az emléklapok, emlékszalagok kiosztása után a Brassói Unitárius Dalárda vette át a Gazdag Géza által tervezett zászlót, e gesztussal mintegy kifejezve az elhatározást, hogy jövőre Brassóban találkozunk.

A záróbeszédet Bedő András köri gondnok mondta. Karácsony Gabriella karnagyunk a szószékről vezényelte a 138. (közös) zsoltárt: „Dicsér téged teljes szívem”. A közös fényképezés után a Kós Károly iskolaközpont ebédlőjében költöttük el ebédünket, jó kedvben, vidámságban, énekléssel, majd a jövő évi viszontlátás reményében búcsúztunk el egymástól. Mint jó ismerősök, sőt – barátok.

Harangszentelés Szentegyházán

Fârtu Ibolya

Lélekemelő pillanatok részesei voltunk tavaly november 27-én, amikor szabadtéri istentisztelet keretében egyházi és világi méltóságok jelenlétében, először kondult meg a szentegyházi unitárius templom harangja. Ezzel régi álmunk vált valóra.

A harangöntetés gondolata már az 1993-as imaház-avatón felmerült,

aztán 2006 után érlelődött tovább a terv, és 2010 januárjában kezdett konkrét formát ölteni, amikor Máthé István és Buzogány Mózes, egyházközségünk keblitanácsosai vállalták ennek a nagyszerű gondolatnak a kivitelezését, és hozzáláttak a munkához. Megszólítottak mindenkit, és az emberek pozitívan válaszoltak hívá-

sukra, így kialakult egy lelkes csoport, amelynek tagjai folyamatosan együttműködtek a cél érdekében.

A harangot a szentegyházi Gábor Áron Iskolaközpont öntődjében öntötték. Köztudott, hogy Szentegyházán a vasművességnek tiszteletre méltó hagyományai vannak. Az öntési munkálatokat Silye Ferenc nagy tudású öntőmérnök irányította. A harang felirata: „Szentegyháza – 2010 – Az egy Isten dicsőségére.” Imádkozni hív mindenkit, unitáriust és más felekezetű hívőt egyaránt. A motívumok,

a címer és a felirat Buzogány Mózes munkája.

A harangláb díszítő faragása Simó István faragómestert dicséri, neki segített Szász László, Bartha Imre és ifj. Tódor Béla. A területrendezéssel egy egész népes csoport foglalkozott, s bár a névsort esetükben mellőzzük, tisztelet és hála illesse őket is.

A harang felszerelésével párhuzamosan folyt egy másik munká-

lat is egyházunkban: a parókiaépület szigetelése, egy iroda és két manzárszoba kialakítása. Ennek a munkálatnak a lelke Kelemen Szabolcs lelkészünk volt. A gondnokok, László Zoltán és Berki Sándor, valamint Lurcza István, Kádár István és velük együtt sokan mások széppé, vonzóvá, tágasabbá tették az épületet. Köszönet a munkájukért!

Örömmel mondhatjuk el, hogy

mind e fentiek önerőből történtek, az unitárius közösség és pártolói anyagi áldozata révén. Mi készítettük – magunknak. A további közösségi munkához biztatásul szóltak Nagy László egyházi főjegyző istentiszteletet záró szavai: „A harangvárás időszaka beteljesedett. A Kis-Homoród mentén erőt, akaratot, kitartást, bölcsességet hirdet.”

Megszületett

Bartha Alpár

Ha karácsony csak annyiban merülne ki, hogy évente lélekben és hitben elzarándokolunk Betlehembe megnézni a megszületett Jézust, tiszteletére énekelni és verset mondani, néhány nap múlva aztán elfelejteni – szegényes lenne a legszebb ünnepünk.

Karácsony több, sokkal több ennél. Mindig abban kell segítenie, hogy a remény a földre szálljon, a gondolat testet öltjön, a megszületett szeretet közösséget kovácsoljon, és bennünk az élő hit megmaradjon. Valaminek mindig meg kell születnie.

Így vártuk mi is karácsonyt. Bölcsőről, bölcsőkről álmodtunk, Valakit és valamit nagyon-nagyon vártunk. És amikor megtelt templomunk, a gyertyalángok mellett megpillantottuk a bölcsőt. Kisgyermek-sírás jelezte: Jézus újra megszületett. Bölcsőjét körülállták a betlehemesek, a háromkirályok, a kisgyermek. Felnőttként mi is melléjük szegődtünk. Hallgattuk éneküket, amely átjárta szívünk. Aztán halkán mi is énekelni kezdtünk. Halkán, majd kissé hangosabban, bátrabban. Hallani véltük az angyalok hangját, hogy az énekben béke van és jóakarat, mely összefog, lelkünket eggyé teszi, közösségünket összetartja és felemeli, dicsőség száll a mi Istenünknek.

Ünnep másodnapján már ott állt a fenyőfa és az úrsztala között egy másik „bölcső” is. A megszületett gyülekezeti kórus bölcsője. Karnagyunkkal, Nemes Annamáriával együtt összesen tizenheten álltuk körül, hogy megajándékozzuk gyülekezetünket az első megtanult énekeinkkel.

Régi álmunk teljesedett be. Mögötte sok és komoly munka, szervezés, lelkesedés húzódik meg.

Ilyenkor persze adódik a kérdés: miért volt annyira fontos életre hívni a kórust, ha azelőtt nélküle is →

→ ment, ami ment? Azért – mondom én –, mert a kórus összetartó erőt képvisel, amelyre gyülekezeteinknek nagy szüksége van. Megszeretteti velünk magát az éneklést. Megtanít odafigyelni egymásra, elfogadni a másikat a maga hangszínevel, másságával. Érzékennyé teszi a lelket a szép és tiszta megtalálására mai életünkben. S nem utolsósorban a példa értékével bír. Az egyik híres kórust vezető karnagy ezt írja: „...aki ezt a munkát végzi, az magát a zenét szereti, azt az élményt, hogy előadhatja az általa szeretett darabokat, s teheti ezt közönség előtt, amely mindenre reagál. Ez egy mindig megújuló, erőt adó élmény.”

Kórusunk háromszólamú. Repertoárunk persze még

szerény. Kánonokat, népdalokat, háromszólamú egyházi ének-feldolgozásokat tanultunk idáig. Énekkarunk legtöbb tagja a közép-korosztályból verbuválódott. De van fiatal és nyugdíjas tag is. Munkánkat az önkéntesség és önfenntartás jellemzi. Próbáinkat heti rendszerességgel tartjuk. Szeretnénk nevet is keresni kórusunknak, és melléje egységes ruhát készíttetni a fellépésekhez. Úgy érezzük: van lelkesedésünk, célunk, reményünk.

Kívánjuk ezt az érzést és beteljesedést a már működő egyházközségi kórusainknak, s ott, ahol még nem alapítottak énekkart, kívánjuk: szülessék meg, és dicsérje emberi hangunk és énekünk az Örökkévalót és az Ő dicsőségét.

Miskolctól Albániáig

Avagy az árvízi segélyezéstől mentőcsoportok szervezéséig vezető út

Szabó László

Természeti csapás, környezeti katasztrófa, megelőzés, katasztrófavédelem, életmentés, kárelhárítás, gyorssegélyezés, újjáépítés... A felsorolt kifejezések az utóbbi öt évben egyre közismertebbé váltak szűkebb szülőföldünkön is. Hogy ezek pontosan milyen tevékenységi formákat fednek és közöttük mi a különbség, azt igazából mostanában kezdte megtanítani sokunknak az élet. Tanulmányosságunktól függetlenül egy biztos: az elmúlt évben bőven volt részünk katasztrófából a Kárpát-medencében, és aki segíteni akart a bajba jutottakon, annak sokféle lehetőség kínálkozott a cselekvésre.

Turi László és Kiss Olivér fotói

Az *Unitárius Közlöny* múlt év második felében megjelent lapszámaiban rendre hírül adtuk egy-egy szeletét annak a szervezatközi segélyezési együttműködésnek, amelynek a Gondviselés Segélyszervezet társkezdemenyezője és szervezési irányítója volt. A folyamat legutóbbi eredménye egy hiánypótló erdélyi mentőcsoport-hálózat létrehozása, amelynek előkészületi munkálatai javában zajlanak, sőt e cikk írásakor (2010 decemberének derekán) két kolozsvári munkatársunk épp nemzetközi bevetésen vesz részt Albániában.

Mielőtt az Erdély Mentőcsoport-hálózat megalapításának körülményeit és célját ismertetném, röviden számba veszem a közvetlen szakmai előzményeket. (Mindezekről az *Unitárius Közlöny* korábbi számaiban, valamint a www.gondviseles.org honlapon részletesebb összefoglalók olvashatók.)

Az *anyaországi árvízkárosultak segélyezése céljából* az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács, a Magyar Ifjúsági Tanács, az Erdélyi Magyar Ifjak és a Gondviselés Segélyszervezet 2010. június 4-én, a Nemzeti Összetartozás Napján szervezatközi együttműködést hozott létre. Kezdeményezésünkhöz további szervezetek csatlakoztak (Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet, Civitas Alapítvány, Lókodi Ifjúsági Alapítvány), akikkel közösen sikerült segítenünk rászoruló nemzettársainkon. Július második felétől az erdélyi árvizek nyomán segélyezési mun-

Amikor már teljesen reménytelennek tűnt minden, hirtelen a katolikus egyház és egy helyi üzletember segítségével sikerült kimotozni a helyzetet a holtpontról. Elképesztő volt, ahogy hirtelen minden beindult: fejünk fölött röpködött a török légierő *Black Hawk* és a görögök *Puma* helikoptere, segédkeztünk a segélyszállítmány lepakolásán. Tiszta adrenalin!

Világvégi hangulat, de mégis van remény annak ellenére, hogy szinte minden víz alatt van. Sajátos technikával elkezdjük építeni a gátat az észak-albániai **Shkodra** közelében fekvő Dajc község határában. A helybeliek hitetlenkednek, de mihelyt látják, hogy haladunk, csatlakoznak. Mágnes-effektus.

Első nap sikerült felépítenünk körülbelül tíz métert. Sodrás, ingyencségek.

Egybefolyik az idő, cseppfolyós a tudat. Az albán hadsereg vezérkari főnökével egyeztetünk, kikéri véleményünket, pedig egész éjjel rosszul volt, hányt is – meséli. (Kiss Olivér naplójából, forrás: *Szabadság*)

kánk többnyire a székelyföldi árvízkárosult településekre irányult. Október 10-én újabb segélyezési felhívással fordultunk az erdélyi magyar társadalom felé, pénzadományokat kérve az anyaországi Veszprém megyében bekövetkezett tragikus környezeti katasztrófa áldozatainak megsegítésére.

Sokoldalú együttműködésünk folytatási szándékát október 23-án *ünnepi megállapodás*ba foglaltuk, amelyet 19 – erdélyi és anyaországi – szervezet, illetve intézmény képviselői láttak el kézjegyükkel. Hálózatszerű együttműködésünk célja a katasztrófa-helyzetekben veszélybe kerülő, illetve károkat szenvedő emberek és közösségek mentése, védelme és segélyezése. Együttműködésünk

szakmai területei: természeti csapások és más jellegű katasztrófák megelőzéséhez való hozzájárulás; a vészhelyzetbe kerülő személyek mentése; a közvetlen károk és hatások csökkentése; a károsult személyek és közösségek segélyezése és lelkigondozása; újjáépítési tevékenységekben való részvétel; a megelőzési, mentési, kárelhárítási, segélyezési beavatkozásokra mozgósítható önkéntes személyek és hivatásos szakemberek felkérése, hálózatszerű nyilvántartása és szakmai képzése; kapcsolatfelvétel és együttműködés az illetékes szakhatóságokkal és önkéntes szakmai csoportokkal; együttműködésünk népszerűsítése és részvételi köreinek bővítése; a közös feladataink

Amikor jön a tiranai magyar nagykövet, mi épp akkor megyünk. De csak Skodráig. Onnan tovább másnap. Talán vasárnapra hazaérkezünk Zoárdal (ő is az Erdélyi Mentőcsoporthoz tartozik, ketten jöttünk el).

Sajnálom, hogy segítenem kellett, örvendek, hogy segíthettem! Bár csak ne kellett volna segédkezni, de ha már úgy adódott, hogy szükséges volt, akkor örvendek, hogy itt lehettem, s segítséget nyújthattam. A kulcsemberek a maguk módján megköszönték nekünk, azaz Józsi bácsinak, Murphynek, Turi Lacinak, Zoárdnak és nekem. S ez azért mindent: személy szerint nem érdekelnek az anyagiak, nem motivál a presztízs, a versengés. „Il Padre” köszönete esett a legjobban, a katolikus közösségi házban lakunk azokkal a fiatalokkal, akik a helyi Caritas szövetségbe tartoznak. A megyei tanács elnöke kijött tegnap este a gátra, mélyen a szemembe nézett, s mondta (a csapatra értve): I am proud of you! (Büszke vagyok rátok.) El is hiszem, ki megy be a vízbe decemberben azért, hogy lerakja a homokzsákokat, s megvédje a községet az áradástól? (Kiss Olivér naplójából, forrás: Szabadság)

ellátásához szükséges pénzügyi és tárgyi feltételek biztosítása saját forrásból és adományszervezéssel.

Az őszi folyamán munkatársaink számára *alapszintű képzéseket* szerveztünk, ami által további természeti csapások esetében hatékonyabbak lehetünk a segítségnyújtásban Kárpát-medence-szerte. A képzések szak-

mai területei: gátépítés; egészségügyi elsősegélynyújtás; eltűnt személyek keresése; tűzoltási alaptudnivalók; a természeti csapásokat követő segélyezések és más alkalmi beavatkozások megszervezésének alapjai. A sorozatindítónak szánt első képzésünkre 2010. szeptember 17–18-án került sor 21 személy részvételével a Torda melletti Szinden. A második képzést október 22–23-án Székelykeresztúron rendeztük meg 54 résztvevővel.

Szervezetközi együttműködésünk keretében elhatároztuk, hogy magyarországi mintára *különleges mentőcsoporthoz életre hívását* kezdeményezzük Erdélyben is. Amint a bevezetőben említettem, mentőcsoporthozink megalapításának, felszerelésének és útra indításának előkészületei javában zajlanak. E célból olyan anyaországi mentőcsoporthoz képviselői működnek együtt velünk szakmai mentorokként, akikkel épp árvíz segélyezésünk kapcsán ismerkedtünk meg az elmúlt nyáron: ➔

→ a szolnoki Életjel Mentőcsoport (<http://eletjel.eblap.hu>), a miskolci Spider Mentőcsoport (<http://www.spider112.hu>) és a LEGOTT Mentőcsoport (a Magyarországi Görög Katolikus Egyház hajdú-dorogi egyházmegyéjének mentőcsoportja) szakemberei. E mentőcsoportok a KARISZ – Nemzetközi Speciális Mentő Szövetség (<http://karisz.tvn.hu>) tagszervezetei.

Nagyvilág

Kevés német hisz Jézusban A német felnőtt lakosság 28%-a nem hisz abban, hogy Jézus mintegy 2000 évvel ezelőtt a földön élt. A *Perspective* magazinnak készített, 1000 felnőttet megkérdező reprezentatív felmérés eredménye szerint minden ötödik protestáns és a katolikus vallásúak 14%-a erősen kételkedik vagy egyáltalán nem hisz abban, hogy Jézus Isten fiaként jött a világra. A megkérdezettek bő egyharmada (36%) biztosan hiszi, hogy Jézus mint Isten fia a földön élt. Minden negyedik német ember (26%) „talán lehetségesnek” tartja Jézus létezését – írják a felmérés elemzői. (igen.hu)

Kiiktatják a britek Jézust a közéletből? „Nem szégyellem” feliratú ruházat viselésével csatlakozhatnak a brit keresztények ahhoz a kampányhoz, amelynek célja, hogy a keresztények szabadon, a hátrányos megkülönböztetés kockázata nélkül szólalhassanak meg a munkahelyen és a közéletben. Andrea Minichiello Williams, a kampányt elindító szervezet alapítója elmondta: „A pápalátogatás kapcsán kiderült: sokan világosan látják azt a társadalmi törekvést, amelynek célja, hogy Jézus Krisztust kiiktassák a közéletből és a magánszférába száműzzék. Sok keresztény úgy érzi, nem fogalmazhatja meg és élheti nyíltan a hitét, vagy nem tudja, mit mondhat és tehet nyilvánosan.” A szervezők minden keresztényt arra biztatnak, hogy a „Nem szégyellem” logó viselésével kezdeményezzenek párbeszédet környezetükkel. (Magyar Kurír)

1400 éves kolostor romjait tárták fel Sir Bani Yas szigetén Egy 1400 évvel ezelőtt épült keresztény kolostor

Terveink szerint indulásként öt mentőcsoportot alapítunk, amelyek a névadó térségekben szerveződnek: Kolozs-Torda, Marosszék, Udvarhelyszék, Csíkszék, Háromszék. A területi mentőcsoportok szövetségbe tömörülnek, amelyet egy ún. koordinációs központ irányít, egyeztető fórumát pedig a mentőcsoportok mindenkori vezetőiből álló egyeztető tanács alkotja.

A mentőcsoportok szerepe és célja: mentési feladatok önkéntes vállalása szakképzett személyekkel, illetve kutyákkal; hatékony közreműködés a veszélybe került vagy eltűnt személyek mentésében, illetve keresésében felekezeti, nemzeti, faji, nemi vagy más alapú megkülönböztetés nélkül, elemi csapások, természeti és ipari katasztrófák vagy más rendkívüli helyzetben. A mentőcsoportok a vállalt feladatokat térítésmentesen látják el.

A fent említett anyaországi szervezetek vezetőinek (Turi László, Kristóf Imre, Juhász József) és az Erdélyi Mentőcsoport képviselőinek (Kiss Olivér, Zsigmond Zoárd Attila) első közös nemzetközi bevetésére december 11–17. között került sor Albánia észak-nyugati részén, ahol a balkáni ország újkori történelmének legnagyobb árvize pusztított. A kormány kénytelen volt szükségállapotot hirdetni, és nemzetközi segítséget kérni. Az ötfős magyar mentőcsoport diplomáciai hívás nyomán ut-

romjait tekinthetik meg az érdeklődők Sir Bani Yas szigetén. Az ásátásokat végző régészek nyilatkozata szerint az Egyesült Arab Emírségek egyetlen ismert szerzeteskolostora az iszlám előtti időkből származik – olvasható az Abu Dhabiban megjelenő *The National* című napilap beszámolójában. A kolostor és a hozzá tartozó templom romjait 1992-ben fedezték fel az Egyesült Arab Emírségek Sir Bani Yas nevű szigetén, amely mintegy 200 kilométerre nyugatra fekszik Abu Dhabitól. Régészeti szakvélemény szerint a kolostort 600 körül építhették, körülbelül 30–40 nesztóriánus szerzetes élhetett falai között, (Magyar Kurír)

A házasság védelme nem vallástól függ Az Egyesült Államokban december folyamán az anglikán, baptista, katolikus, evangélikus, zsidó, lutheránus, mormon, ortodox, pünkösdi és szikh vallások magas rangú képviselői nyílt levélben fejezték ki közös álláspontjukat a férfi és nő életszövetségén alapuló házasság védelméről. Timothy Dolan New York-i, az Egyesült Államok Katolikus Püspöki Konferenciájának elnöke megállapította: „A széleskörű egyetértés, az egyébként jelentős vallási különbségek ellenére világos üzenetet hordoz: a házasságra vonatkozó törvény nem egyfajta vallási kényszer, hanem mindenki közös javának védelme.” Bármilyen vallású vagy vallás nélküli személy felismerheti, hogy amikor a törvény a házasságot úgy határozza meg, mint egy férfi és egy nő életszövetségét, akkor törvényesen egymáshoz és gyermekeikhez kapcsol egy anyát és egy apát – jelentette ki a főpásztor. (Vatikáni Rádió)

• összeállította KBZ •

zott Shkodra térségébe, ahol a belügyminiszterrel, a hadsereg vezérkari főnökével és más illetékes szakhatóságok vezetőivel közösen vették számba a szakmai-szervezési tennivalókat. A csapat alaposan kivette részét a szükséges beavatkozások megszervezéséből és egyes szakmai feladatok közvetlen ellátásából. Többek között gátak megerősítésével, vízből történő kármentéssel, járványveszély megelőzésével (állattetemek összegyűjtése) foglalkoztak. Áldásos tevékenységük öregbítette a magyar mentőcsoportok – nemzetközileg igencsak számon tartott – hírnevét. Munkájukat, valamint az albániai árvízi körülményeket a következő világhálós forráshelyeken látható fényképek és rövidfilmek is tükrözik:

<http://www.flickr.com/photos/34409071@N00/sets/72157625607072714/>

<http://video.szabadsag.ro/play.php?vid=1177>

Az Erdély Mentőcsoport megszervezésével kapcsolatos tanácsokat és felajánlásokat, valamint a személyes csatlakozási szándékot az érdeklődők legyenek szívesek alulírottal közölni az unit.gondviseles@gmail.com elektronikus postacímen vagy a 0721267596-os telefonszámon.

Isteni, vallási örökség

Máthé Gyöngyi

Azért cselekedtem így, mert unitárius vagyok – a mondat önkérdésre, belső számvetésre késztet, arra, hogy eltöprengjünk cselekedeteink indítékán.

Életünk választások sorozata. Választunk magunknak foglalkozást, munkahelyet, élettársat, életünk sok fontos kérdésében mégsem mi magunk döntünk. Az anyanyelvet, a nemzeti, vallási hovatartozást elődeink hagyományozzák ránk – a hagyományokat ápoló vidékeinken legalábbis –, mireánk a továbbadás feladata jut a feltartóztathatatlan időben.

Én magyarnak és unitáriusnak születtem, unitáriusként nevelkedtem, ezt a vallást gyakorolom jelenleg is. A sors ajándékának érzem a vallást, amelybe születtem, amely iránt mély elkötelezettséget érzek. És hűséget is, amelyet viszont a temető ró rám. Ott nyugvó őseim „követelik” tőlem, hogy megmaradjak a rám hagyományozott vallás követőjének. Neveket írat le velem a kegyelet: Fekete József, Fekete Imre, Szombatfalvi Berta, Márkodi Rozália, Fe-

keté László, Fekete Irén... Szüleim, nagyszüleim ők. Ott nyugosznak valamennyien a nyárádgálfalvi temetőben. Bennem kavargó a sorsuk, a sok szenvedéssel teli életük. Ott örööm magamban a hajdanvolt időket, a világháborúkat, az oly egyszerű és sok-sok fáradozással telt életeket. *Az ő esetükben biztos, hogy unitárius voltuk hozzájárult ahhoz, hogy a becsület, a kitartás útját járják életük során.*

Én felnőtt-életem nagy részét az unitarizmus szempontjából szórványban, Gyergyószentmiklóson éltem le, egy kis létszámú gyülekezet tagjaként, így naponta van alkalmam gyakorolni a toleranciát, a türelmességet, amit a vallásom tanított nekem. Meggyőződésem, hogy a lelkiismereti szabadság a jó Isten nagy adománya, vallásos meggyőződésében senkit befolyásolni nem szabad. Mélységesen elutasítok mindenfajta vallási türelmetlenséget és kizárólagosságot. El tudom fogadni, tisztelni tudom a többségi katolikus vallást, alkalomadtán részt tudok venni rendezvényeiken. Ugyanakkor azt is

elmondhatom, hogy a többségi vallás részéről sem szenvedtem soha sérelmet felekezeti hovartartozásom miatt.

A hit Isten ajándéka. Segít könnyebben megélni a mindennapokat, reményt nyújt és vigaszt. Nem természetem az engedékenység, az önfeladás, szeretem magam megvívni harcaimat. Ám az is előfordul – nem is kevésszer – az emberfiával, hogy látja: egymaga nem megy semmire. Megtett minden tőle telhetőt, az eredmény még sincs sehoh. És ilyenkor marad csupán a „bízva bízás”, akarva-akaratlan át kell engednünk ügyünket a jó Istennek.

„Sorsod hagyj az Úrra, s bízzál híven...” – mondja a zsoltár, s az isteni segítség megérkezik. Megérkezik váratlanul, csodás ajándékként, a lelket megnyugvásba burkoló drága kincsként.

Azért cselekedtem így, mert unitárius vagyok... – Nem tudom, nem vagyok képes „felmérni”, cselekedeteimet mennyire irányította unitárius voltom. Ám köszönöm vallásomnak a lelkierőmet, a kitartásomat; eme tulajdonságok nagyon segítenek a mindennapok harcaiban.

A hitet köszönöm mindennekfelett, s Isten jelenvalóságát az életemben. „Jókédvben, búban ott van veled, / Fényben és borúban jó Istened.”

Ki viszi a keresztet?

Lőrinczi Károly

Élete rendjén minden embernek van része testi-lelki szenvedésben, bánatban. A testi bajokra, betegségekre gyógyszert keresünk, orvoshoz fordulunk. De mit tegyünk lelki bajaink, szenvedéseink enyhítése, gyógyítása érdekében? Ma, különösen Nyugaton, pszichológushoz, súlyosabb esetekben pszichiáterhez (elmeorvoshoz) mennekülnek – vagyis a tudományhoz. Mifelénk régente – de még napjainkban is – a többség Istenhez vagy a valóság értékeihez fordul lelki bajaival, szenvedéseivel. Jézus példáját követve sok-sok szenvedő ember az imádságban keresi és találja meg a gyógyszert.

A Gecsemáné-kerti jelenet mindannyiunk előtt ismeretes. A Mester már tudja, hogy tanítványai közül egy elárulta. Nemsokára jönnek is ellenségei, s rá a kereszt-halál vár. Bánatával Jézus is Istenhez menekül. Tanítványaihoz pedig így szól: „Szomorú az én lelkem mindhalálig”. Aztán félrevonul és imádkozik, hogy szenvedéseinek elhordozásához erőt merítsen, s vigasztalást nyerjen (Mt 26,36–39). A hívő ember ma is reménységgel fordul életbajai közepette az imádság „gyógyszeréhez”.

Negyvenhét évi lelkészi szolgálatom rendjén bőven volt alkalmam haldokló ember betegágya mellett állni, imádkozni. Volt ezek között istentagadó is – de a halál órájában az ilyen is Isten nevével búcsúzott az élettől, s lépett át az ismeretlen örökkévalóságba.

Sokat tapasztalt bába mesélte: egy szülés levezetésénél fiatal asszisztensek segítettek. A vajúdo kismama rettenetesen szenvedett, jajgatott. A bába néni tett-vett, előkészített mindent a megszületendő gyermek fogadásához. A fiatal segítők újból és újból szóltak hozzá: „Tessék már jönni, kezdődik a szülés!” Ő csak tett-vett tovább csendesen, nyugodtan, majd így szólt a fiatal, tapasztalatlan segítőknek: „Mondta már, hogy jaj Istenem? Amikor majd ezt mondja – akkor kezdődik a szülés.”

Isten elvégzi a maga „dolgát”, megsegíti a szenvedőt. De mi, emberek vajon mit teszünk, hogyan viszonyulunk szenvedő, bánkódó, szerencsétlen embertársunkhoz? Jézust a bajban, ott, a Gecsemáné-kertben elhagyják tanítványai. Csak egy kél védelmére – a „Köszikla” Péter –, ám később ő is megtagadja. Keresztje alatt is

csak egy van jelen, a szeretett tanítvány, János. Ő támogatja a szenvedő édesanyát, Máriát.

Az együttérzés, a szánalom az egyik legnemesebb emberi érzés és erény. Amíg ez az erény nem ver tanyát minden ember szívében-lelkében, addig nem lesz „testvériség”, addig semmiféle társadalmi rendszer nem lesz képes emberhez méltó, igazságos világot teremteni.

Ezzel a legnemesebb emberi érzéssel, a másokért is élni tudó emberi magatartással kapcsolatosan van egy léleképítő legenda. Eszerint amikor Jézus a Gecsemáné-kertben imádkozott, és mondta, hogy „szomorú az én lelkem mindhalálig”, egy könnycseppet hullatott, véres könnycseppet. Ebből a véres könnycseppből nőtt ki egy hatalmas, gyönyörű olajfa. Amikor már nagyra nőtt a fa, és később meg is öregedett, s kiszáradófélben volt, hogy el ne tűnjön végleg a korhasztó gombák enyészetében, ezer és millió apró keresztet készítettek belőle, s ezeket szétosztották a világ minden táján élő emberek között. A legenda szerint egy ilyen olajfa-keresztje volt Assisi Szent Ferencnek is, s őt éppen ez a kereszt tanította meg arra, hogy az embernek nemcsak önmagáért, de *másokért is* élnie kell, *másokért is* dolgoznia, verítékeznie és szenvednie kell, mint ahogyan azt Jézus is tette. De a legenda tovább is tart, és elmeséli, hogy egy alkalommal, amikor a szent rátekintett a keresztjére, a megfeszített Jézust könnyezni látta. Megdöbbenve szólt a keresztben lévő, könnyező Jézushoz: „Uram, mondd meg nekem, miért sírsz ismét, mint a Gecsemáné-kertben egykor?” A kis olajfa-feszület pedig így felelt: „Eljönnek az idők, amikor az emberek nem törődnek egymással. Amikor kiapad az emberek szívéből a részvét. És akkor elközelget a világ vége, az emberek vége, mert szerető részvét nélkül nem ember az ember.” (Trefán Leonárd)

Közösségek, egyházak azért vannak, hogy erősítsék az együvé-tartozás tudatát, az egymásért való felelősség érzetét az emberekben. A családdal kezdődően ezeknek a közösségeknek a gyengülését, lazulását tapasztalhatjuk napról napra. Sok boldog ember van, de nem kevés azoknak száma sem, akik a sok boldog ember között roskadozó térdekkkel, magukra hagyatva hurcolják keresztjüket.

Cirénei Simon egyszerű, „mezőről jövő” falusi ember volt. Bizonytal semmije sem volt két karja és válla erején kívül. Mégis tudott segíteni a szenvedő Jézusnak keresztje hordozásában. Erre gondolva senki sem mondhatja, hogy nincs módjában szenvedő emberen segíteni. Csak szív kell hozzá, emberség – semmi más.

"A humor Isten ajándéka"

(Bárá József)

A szekér rakománya

Szekéren vitte fel János bácsi egy dűlön az esperesi vizsgálószerk tagjait a falu felé. A ló egy ideig egykedvűen húzott, de azért a szekér egyre lassult. A saroglyában ülő egyik lelkész megjegyezte: ejsze le kellene szállni, hogy

könnyebben jussanak célhoz. János bácsi csak legyintett: – Hagyja csak, tiszteletes úr, ne se törődjön, vitt ez a ló már több ganyét is.

Elmondta Bulbuka Csaba, Kolozsvár

Januári spiclik

Fazakas Ferenc

Régecskén történt, de megtörtént. Egy igen lelkes tordai egyháztagszó mondta, hogy van egy várfalvi eredetű család, amely se Tordán, se Várfalván nincs egyházi nyilvántartásban – vagyis „rejtőzködik”. Ismerősöm közölte a család nevét, pontos lakcímét is.

Természetesen elmentem a megadott címre, egy pannelakásba. Becsengettem. Egy hölgy nyitott ajtót.

– Itt lakik-e az X család?

– Igen.

Bemutatkoztam, elmondtam, családlátogatás ideje van...

– Önök unitáriusok? – kérdeztem.

Sötéten nézett rám, s a kérdésre maga is kérdéssel válaszolt:

– Ki mondta meg?

– Már elnézést – feleltem –, nem az a fontos, ki mondta meg a címüket, hanem az, hogy unitáriusok-e vagy sem...

Alig leplezett haraggal vallotta be, hogy igen-igen, unitáriusok.

– De mert valaki befűjt minket – folytatta –, én is befűjök három családot...

Miután megköszöntem szíves bosszúját, és feljegyeztem a neveket-címeket, már nem mutatkozott olyan elenségesnek, amikor elköszöntem.

Pár nap múlva felkerestem mindhárom családot. Ők nem kérdezték meg, hogy ki fűjta be őket... sikerült is mindannyiukat nyilvántartásba vennem. Így is gyarapodtunk egy kissé.

nők világa

Új év hajnalán

Asztalos Klára

Múlt és jövő mezsgyéjén a mindenkori jelenben éljük napjainkat. Év végén és az új esztendő elején ez az állapot mégis jobban tudatosul bennünk. Erre figyelmeztetnek a szilveszteri mulatságot ígérő reklámok, az évvégét sürgető határidők, évvégi árleszállítások vagy éppen áremelések. Ez az időszak a múlt számbavételének és a jövő tervezésének az ideje. Összegezzük az elmúlt esztendő eseményeit, megvalósításait, nyugtázzuk sikereinket, és felmérjük veszteségeinket egyéni és közösségi életünkben. Az utóbbi évek tapasztalata megtanított arra, hogy óvatosan tervezzünk a jövőre, mert amióta globalizálódtunk, érezhetjük: csak egy dominókocka vagyunk a sorban, és ha megindul a „lavina”,

minket is óhatatlanul magával sodor. Újabb megszorító intézkedések korlátozhatják lehetőségeinket, és nem láthatjuk előre, milyen hosszú a takarónk, meddig nyújtózkodhatunk.

Visszatekintve az elmúlt évre nőszövetségünk háza táján két országos jelentőségű esemény emelkedik ki: a homoródszentpáli évi közgyűlés és konferencia, valamint a nőszövetség megalakulásának 100. évfordulójára rendezett emlékünnepe. Mindkettőt nagy érdeklődés előzte meg, és csupán szervezési okokból kellett korlátozni a résztvevők számát. A 2010. év sikerének tudhatjuk be, hogy a *Nők Világa* kiadványunk 10. születésnapjára a lap külsőleg és belsőleg megújult, nemcsak korszerű kivitelezéssel, hanem tartalmával is

vonzóbbá vált az olvasók számára. Az igényelt példányszám 2009-hez viszonyítva kétszázalakkal növekedett!

A 2011. évi eseménynaptárunkat azzal a tudattal állítottuk össze, hogy országos szinten komoly akadályokba ütközünk nagyobb létszámú rendezvény megvalósítására egyrészt anyagi korlátaink, másrészt az asszonyok sokirányú elfoglaltsága, lekötöttsége miatt. Ez évi konferenciánk időpontját a szokásostól eltérően egy héttel előre hoztuk augusztus 27-re. A helyszín eldöntése még várat magára. Az utóbbi időben mi is haladunk a decentralizáció útján. Ez azt jelenti, hogy nagyobb jelentőséget nyernek a körön kívüli nőszövetségi közgyűlések, itt történik a részletesebb tevékenységi beszámoló. Ezek ünnepléses, egyéni ötletekkel megvalósított, családihangulatú, jól szervezett alkalmak, a kisebb távolságok a körön belül lehetővé teszik a nagyobb számú képviselőt, mint egy országos összejövetel esetén. ➔

→ Az UNOSZ választmánya negyedévenként tartja gyűléseit, ezekből kettőt Kolozsváron. A májusi kihelyezett választmányi gyűlést kétnaposra terveztük, hogy több időt szánhassunk közös dolgainkra. Ezenkívül szeretnénk októberben újra médiatanácskozást tartani azokkal, akik a nőszövetségi média ügyét szívükön viselik. Az országos nőszövetség igyekszik tartani magát a lókodi öregotthon látogatási programjához, és összesített kimutatást fog készíteni a helyi nőszövetségek által nyújtott anyagi támogatásokról.

Úgy gondoljuk, munkatervünk megvalósítható, ha mindenki teljesíti a maga részét. És mindenekfelett bízzunk az isteni gondviselésben, mert egyházi énekünk szavai szerint hiszszük: „Jó kedvben, búban ott van ved / Fényben és borúban jó Istened.”

Évente négyszer megjelenő kiadványunk, a *Nők Világa* 2010 szeptemberi jubileumi számától kezdődően megújult színes külsővel és újratervezett belsővel lát napvilágot.

A külső szolgáltató készítette technikai szerkesztés és nyomtatás a minőség javítása mellett megnöveli az előállítási költségeket. Ezért a lap ára a következőképpen alakul:

Szabadárusításban egy példány ára 2 lej

Előfizetés 2011-re 4 lapszámra postaköltséggel együtt 12 lej

Elő lehet fizetni a körülnézők vagy az egyházközségek közvetítésével, illetve személyesen Asztalos Klára elnöknel.

E-mail: klariasz@yahoo.com, telefon: 0740-685087

Aki szeretné idejében megkapni a *Nők Világát*, kérjük, fizessen elő legkésőbb 2011. január 31-ig.

FIGYELEM!

Akik Homoródszentpálon előfizettek 2011-re, azokat nem érinti az árnövekedés.

Születésnap kiadvány

Zsakó Erzsébet, Zsóka, Zsóka néni 80 éves

Paskucz-Szathmáry Viola

Születésnapja alkalmával inkább kérdezgetni kellene az ünnepeltet, meséljen az életútjáról, tapasztalatairól. De ismerte Zsóka szerénységét, félt, hogy túl keveset árulna el magáról – és főleg eredményeiről. A nőszövetség megalakulásának 100. évfordulóján az UNOSZ díszoklevellet adományozott nőszövetségi munkája elismeréseképpen, legyen hát ez az írás amolyan megkésett laudáció, amelyben a kitüntetett érdemeit is felsoroljuk úgy, ahogy a közeli barátok, nőszövetségi munkatársak ismerik őt.

Élete biztos alapokon állt – mai divatos szóhasználattal úgy is mondhatjuk: „jók voltak a génjei”. Elég, ha megemlítjük a dédapát, a torockói Zsakó Istvánt, aki Jókai *Egy az Isten* című regényében Adorján Manassé alakját ihlette, vagy a nagynénit, Zsakó Arankát, akinek meghatározó szerepe volt az Unitárius Nőszövetség életében a két világháború között és azután is, egészen az egyházi szervezetek – köztük a nőszövetség – megszűntetéséig. Hogy már gyer-

mekkorában életének része volt a nőszövetség, bizonyítja a kolozsvári nőszövetség karácsonyi előadásának kis plakátja 1939-ből, ahol a szereplők között Zsakó Zsóka is szerepel...

De meghatározó volt az Unitárius Leány-Ipariskolában eltöltött idő is, innen hozta magával a kézimunka szeretetét, amely később választott életpályáját is meghatározta. Ez vezette a Iași-i egyetem textilmérnöki szakára. A kolozsvári kötöttárugyárban megbecsülték szaktudását, lelkiismeretességét – magyar létére vezető beosztásban ment nyugdíjba 1986-ban.

Azóta már rájöttünk: a nyugdíjas évek nem nyugalmas pihenést, és különösen nem semmittevést jelentettek neki. Dr. Erdő János, néhai püspökünk jól ismerte őt még az unitárius lányok munkaközösségéből, arra ösztönözte, hogy kutassa fel és írja meg a nőszövetség történetét. Csak az akkori levéltárosok: Szilágyi Erzsébet, majd később Farkas Dénes és Molnár Lehel a megmondható, hány órát, napot töltött a levéltárban, régi

egyházi lapok, jegyzőkönyvek, egyéb dokumentumok olvasásával, jegyzeteléssel.

Az egyetemes egyház is értékelte munkáját, hosszú évtizedekig volt tagja a Főtanácsnak és később az Egyházi Képviselő Tanácsnak is. A kolozsvári belvárosi egyházközségnek gondnoka volt, azután mind a mai napig keblitanács-tag. Igazi változást és előretörést az 1989 decemberi fordulat hozott életében. Már decemberben jelentkezett az RMDSZ-nél szervezői munkát vállalva, 1990 januárjában pedig az egyház vezetői bízták meg azzal, hogy próbálja újra megszervezni az 1948-ban államilag feloszlott nőszövetséget. A kezdeményezés termékeny talajra talált az egykori munkaközösségi tagoknál. 1990. január 22-én az EKT határozatba foglalta az egykori egyházi szervezetek – a Dávid Ferenc Egyelet, az ifjúsági egyelet, a nőszövetség – újjáalakítását, és aznap délután a kolozsvári asszonyok egy csoportja már újra is alapította a nőszövetséget, amelynek elnöke Zsakó Erzsébet lett. Ezután sorra alakultak az egyházközségek mellett a nőszövetségek, így 1992-ben Kolozsváron már 18 vidéki nőszövetség küldöttei alapították meg az Unitárius Nők Országos Szövetségét (UNOSZ), amelynek ügyvezető elnöke ugyancsak Zsakó Erzsébet lett.

Reménytelen kísérlet lenne felsorolni azt a sokrétű tevékenységet, ami elnökségének kilenc éve alatt történt. Csak néhányat említek meg itt: az alapszabályzat kidolgozása, jóváhagyatása egyházi és állami szervek részéről, és az UNOSZ hivatalos bejegyeztetése civil szervezetként (ez adta meg a jogi alapot ahhoz, hogy különböző szervezetekhez pályázatokat lehessen benyújtani anyagi támogatásért), évi vándorkonferenciák szervezése, a lebonyolítás forgatókönyvének kidolgozása, a körüli nőszövetségek megalakulása, hagyományörző kézimunka-tanfolyamok, önismereti, személyiségfejlesztő tanfolyamok, vezetőképző tanfolyamok szervezése a nőszövetségek tagjainak. Ebben az időszakban születik meg a vándorabrosz, egységünket és sokszínűségünket jellemző szimbólumunk, ekkoriban kezdődött meg a lókodi öregotthon támogatási rendszerének megszervezése. 2000-ben jelent meg először sajtóorgániumunk, a *Nők Világa* évi három lapszámmal, és kialakul egyfajta kapcsolatrendszer az ökumenikus nőfórummal és egyéb egyházi nőszervezetekkel.

Közben arra is szakított időt, hogy rendszerezze kutatásainak eredményét, és megírja nagyszerű könyvét az unitárius nőszövetség történetéről *Hinni és tenni* címmel. Ez a könyv 2003-ban jelent meg, és azóta is legfontosabb forrásmunkája, kézikönyve mindenkinek, aki meg sze-

retné ismerni az unitárius nők szervezett tevékenységét a kezdetektől a jelenkorig.

A Zsákó Erzsébet által kidolgozott alapszabály szerint három elnöki mandátuma lejártakor, 2001-ben a torockói konferencián nyugodt lelkiismerettel adhatta át a stafétabotot Asztalos Klárának, mert tudta, hogy jól tette dolgát, és biztos volt benne, hogy Klára – Szabó Magdolna társelnök segítségével – eredményesen fogja folytatni, amit ő megkezdett.

Alelnökként ma is részt vesz az UNOSZ választmányában, tapasztalatára kezdeményező képességére mindig számíthat a választmány és minden nőszövetségi tag.

Az utóbbi évek munkájának egyik leglátványosabb eredménye a dévai imaház „kézimunka-fala”: igazi nőszövetségi csapatmunka, amely azon-

ban csak az ő lelkiismeretes szervezése révén valósulhatott meg úgy, ahogy azt a tervező elgondolta.

De nem csak az UNOSZ elnökeként, alelnökként végzett eredményes munkát. Kezdettől fogva aktív tagja volt – és ma is az – a kolozsvári nőszövetség kézimunkakörének. Vezeti a szövökört, sok asszonyt tanított meg a rongyszőnyeg készítésére, és keze alól ma is szebbnél szebb gyapjúszőnyegek kerülnek ki a százéves szövöszeiken, amelyen most is hetenként három nap több órát dolgozik.

A másokra való odafigyelés legjobb példája, hogy külföldi példák alapján megálmodott egy nyugdíjas-házat. És annak bizonyítékaként, hogy nem csak álmodozik, családi háza kertjét felajánlotta az unitárius egyháznak, hogy ott épüljön majd fel ez az „öregotthon”.

Lehetetlen lenne mindent megírni Zsókaról, dicsérni is csak módjával lehet, mert nem szereti, ha róla beszélnek. Ha valaki többet szeretne tudni róla, javasolom, hogy olvassa el a könyvét... És csak remélni tudom, hogy megírja a folytatást. Úgy, mint ő, senki sem tudná megírni, hiszen egynek érzi magát a nőszövetséggel, mindig azt hangoztatja: „ti vagytok az én családom...”

Mivel fejezhetném be ezt a laudációt? Azzal, amivel decemberi választmányi gyűlésünkön köszöntöttük: Isten éltesse, Zsóka, adjon Neked erőt, egészséget, sok boldog évet nőszövetségünk, barátaink körében.

Nagy-Homoród menti gyümölcsök nyomában

Nagy Adél

Meghitt, szép adventi együttlét melengette a lelkünket december közepén. Recsenyéd nemrég felújított gyülekezeti termében találkoztunk: a házigazdák, a recsenyédi nőszövetség, valamint a kénosi és a gyepesi nőszövetségek képviselői. Vártuk ezt a találkozást, három szomszédos kisközösség asszonyai, többé-kevésbé hasonló gondokkal, örömmel, hogy e találkozásokban gazdagodva, töltözve lehessünk egymás számára motiváló erő céljainkban, mindennapi munkánkban. A „puha hóban, csillagokban” látható volt már a jel: a karácsony; advent még egy rövidke készülődés-várakozás, külsőleg, az ünnepi előkészületekben, de valahol lelkünk mélyén is meg kell hogy kezdődjék az igazi nagytakarítás ahhoz, hogy

otthonunkban, környezetünkben, családi életünkben is rend legyen. Ezt éreztük meg, amikor békére vágyakozva gyertyát gyújtottunk, ezt láttuk meg a hit- és szeretetgyertya fellobbanó lángocskájában, ezt erősítettük meg az imádságos kézfogásban. Arról beszéltünk, mi minden maradt otthon: család, gyermek, házi munka, gondok, s kértük, hogy mindaz, amire vágyakozunk az adventi úton, beteljesüljön. Jó volt a mindennapos menetelésben megállni, megpihenni, engedni, hogy a lelkünk, az Istentől kapott mécses átjárja, átvilágítsa egész bensőnket. A lelki zarándoklatot Molnár Melinda meghívottunk vezette, aki már másodszor útitárs az adventi úton. Magával hozta kincsként őrzött gyertyáit, s közös ima→

→ gondolatokat pecsételt meg a lángok fényével. Ezzel a lelkülettel érkezünk meg az ünnepi asztalhoz: történetek, gazdag ötletek, receptkülönlegességek hangoltak rá az ünnepi készülődésre.

Találkozásaink a Civitas Alapítvány által támogatott „Székelygyümölcs program” keretében zajlanak, s „A Homoród menti gyümölcsök nyomában” nevet viselik, ezért a gondolatban megterített asztalon, a feldíszített fán alma, körte, dió, szilva kapott helyet. Megbeszéljük, hogyan készül az almástészta, a zserbó, a beigli, hogyan lesz a szegfűszeges alma, az aranydió karácsony-

fánk díszítő eleme. A merészebbek almát faragtak, többet diót aranyoztunk. Emlékként vihettük haza a francia tortarecepttel együtt. A házigazdák sült almájára ráadás volt a gyönyörűen díszített gyümölcstorta, nagyokat kortyoltunk a meleg teából.

Lélekből, ünnepi ötletekből gazdagon tértünk haza. Januárban Kénosban találkozunk, hogy megismerkedjünk a gyógyító gyümölcscsel, februárban a tápláló gyümölcs kerül terítékre Gyepesben.

Addig is hordozzon mindenkit a tenyerén a gondviselő Isten!

India – Szentgyörgyön

Kovács István lelkészünk vetített képes előadására zsúfolásig megtelt egyházközségünk tanácsterme nagymamákkal, szülőkkel, gyerekekkel.

Sepsiszentgyörgyi nőszövetségünk szervezésében az év végi szeretetvendégségünk meghívott előadója a tőle megszokott könnyedséggel, élvezettel röpített India földréjére, unitáriusságunk testvéreit fölfedezni, a másságot látni, elhinni, elfogadni.

Gyerő Dávid jóvoltából már élvezettel olvastuk a *Közöny* novemberi számában e zarándoklattá terebélyesedett utazás élménynaplóját, lelkészünk a maga benyomásait, észrevételeit előtérbe helyezve tárt elének lenyűgöző képeket, gondolatokat.

Delhiből Dardzsilingba érkezve földink, Kőrösi Csoma Sándor (Csomakőrös, 1784. március 27. – Dardzsiling, 1842. április 11.), a székely-magyar nyelvtudós, könyvtáros, a tibetológia megalapítója sírjára elhe-

lyezett maroknyi kőrösi föld látványa mindannyiunkat meghatott.

Az asszonyaink által remekelt sütemény, a tiszteletes úr által hozott indiai tea, tombola-nyeremények és sok-sok beszélgetés, mosoly tette meghitté szeretetvendégségünket. (FMM)

ifjúsági oldal

Az ODFIE újévi hírei

– Február 25–27. között szervezzük a XIV. ODFIE Versmondó és népdaléneklő vetélkedőt Székelyudvarhelyen. A jelentkezésről és egyebekről részletesen olvashattok az újévi egyleti körlevélben, valamint a januári Hírlevélben. Addig is: lehet készülni népdalokkal, versekkel, a hosszú téli esték erre is alkalmasak.

– Az ODFIE 2011-es kártyanaptárának megtervezésére novemberben pályázatot hirdettünk, melyre több mint 20 ötlet érkezett. Az ODFIE elnöksége és munkatársi köre Zoltáni Botond székelyudvarhelyi pályázót választotta ki, munkáját pénzüsszeggel is jutalmazták. Ha szerencsések vagytok, máris rendelkeztek ezzel a naptárkával, melynek hátoldalán megtalálhatók az egylet jövő évi fontosabb rendezvényei. Ha még nincs ilyen a pénztárcátokban, naplótokban, zsebetekben, akkor kérjétek a körri képviselőktől, lelkészeinktől!

– Az ODFIE képviselete (Tőkés Lehel, Kertész Ágnes) részt vett a Magyar Ifjúsági Konferencián (MIK) december 10–12. között Budapesten, ahol beszámoltak az ODFIE elmúlt időszakbeli tevékenységéről. A MIK-en részt vettek a Kárpát-medencében működő országos magyar ifjúsági szervezetek küldöttei, akiket a Sándor palotában fogadott Schmitt Pál köztársasági elnök, másnap pedig az Országházban tarthatták évi második ülésüket.

– A decemberről elmaradt hitértelmező hétvégéket január–február folyamán szervezzük meg. A részletekről szintén az év eleji Hírlevél viszi majd az információkat.

– A nagy sikernek örvendő Mamut-körút újra útnak indul február elején. A lehető legtöbb egyletet meglátogató körút immár hatodik alkalommal keresi fel azokat a helyeket, ahova egyletes hangulatot és jókedvet vihet. Ahhoz, hogy megtudd, hogy a Te egyletedbe is ellátogat-e a Mamut, várd a telefonhívást a körri képviselőktől, vagy kérd magad az erre vonatkozó igényt, ugyan csak tőlük.

Várod? – Vártuk

Mátéfi Tímea

Amikor elérkezik advent időszaka, mindig különös érzések lesznek úrrá rajtam. Érezni lehet a levegőben, a meghitt családi fészkekben, a füstös kávézóknak, a túlsúfolt bevásárlóközpontokban, hogy valami nagy feszültség van kialakulóban, ami pár hét múlva eléri végkifejletét. Akarva-akaratlanul mindenki belesodródik ebbe a zsidóságba, és – ami engem illet – a négy hét alatti várakozásban szükségét érzem annak, hogy végigjárjam azt a belső zarándokutat, amely elvezet egy letisztultabb, békésebb és befogadóbb ünnepi önmagamhoz.

Bizonyára, kedves Olvasó, te is érezted vagy érzel hasonlót! Nos, ezért találták ki néhányan azt az istentiszteleti formát, amelyet advent időszakában unitárius berkekben ta-

lán így emlegettek: „Várod?” Teológiai hallgatók álmodtak egy nagyot, megszótték terveiket, aztán, ahogy az igazán megálmodott álmokkal történni szokott, ez is beteljesült – mert hittünk benne! Szavak formálódtak mondatokká, hangok dallamokká, emberek közösségekké, s közben természetesen mindig adódtak váratlan buktatók. A terv mégis megvalósulni *vágyott* Kolozsvártól Sepsiszentgyörgyig, Csíkszeredától Marosvásárhelyig, Székelyudvarhelytől Székelykeresztúrig.

Hiszem, hogy nem hiába adatott nekünk ez az adventi négy teljes hét! Nem csak azért volt ez az időszak, hogy külsőleg rendbe tegyünk magunk körül mindent; hiszen a lényeg: a belső. Ahogyan az életérték is belülről fakad, úgy kell az ünnepi hangu-

latnak is bensőnkől áradnia. Előbb odabent kell, hogy érezzük a várakozást, majd a beteljesült örömet! Sötétben járunk, és az újjászületést hozó fény csak a szeretet ünnepén tölti, töltötte be életünket, amikor mi is ott álltunk a jászolbölcső mellett. Ám erre fel kellett készítenünk lelkünket! Nem érhetett felkészületlenül bennünket az ünnep, mert hát minek örültünk volna akkor?!

Együtt várakoztunk kis és nagy közösségekben, együtt daloltunk, együtt éltünk meg mélységeket, magasságokat, amelyek talán mássabbá, gazdagabbá, élménytelibbé, istenközelibbé formáltak adventi „utazásunkat”. Zenész barátainkkal olyan ajándékot próbáltunk elvinni a különböző gyülekezetekbe e négy vasárnap alatt, amelyhez fogható eddig talán nem volt, de amely egyszerűen szeretetből és megosztási vágyból született, hogy valami maradandót hagyjon maga után a megfáradt, tanácstalan vagy töltődésre vágyó, didergő lelkekben!

Mesepályázat

A székelykeresztúri Vox Rádió tehetségkutató versenyére, amelyen meseírásban vetélkedtek a résztvevők, rengeteg pályázat érkezett. A Palánta tehetségkutató versenyen a Berde Mózes Unitárius Gimnázium több diákja is díjjal térhetett haza. Ilyen például a 14 éves *Lőrincz Hajnal*, aki a VI–VIII. osztályosok kategóriájában első helyezést nyert. Az ő meséje olvasható az alábbiakban.

Ébredés az elmúlásban

Egy őszi délután egy férfi sétált a parkban, tele gondokkal, nehézségekkel. Arca feltűnően sápadt, szemei körül mély karikák ültek, és minden mozdulatában a fáradtság jelei mutatkoztak. A szürke gondolatok elhatalmasodtak elméjében. Ment, de maga sem tudta merre. Ki ő? – az senkit nem érdekelt, miért is érdekelt volna. Bizonyára csak egy ember, aki elfelejtett élni.

Egyszer csak megrándította valaki a nadrágját. Észre sem vette. Talán harmadszor rándították meg a nadrágját, amikor föleszmélt és lenézett. Egy kislány állt, és megfejthetetlen gyermeki tekintettel fürkészte az ember arcát. Hosszú aranyhaja szinte tökéletes fürtökben hullott alá, arca kipirult az izgatottságtól vagy félelemtől talán, és amikor megszólalt, szinte elcsuklott a hangja:

– Te egy óriás vagy?

A férfi meglepődött a csacska kérdésen és nem válaszolt. A kislány megismételte a kérdést.

– Te egy óriás vagy?

– Nem! – válaszolt, de nem tudta miért kérdez ilyen furcsaságot a csöppesség. Eszébe sem jutott, hogy egy gyerek áll előtte, aki még mer álmodni, aki még hisz az álmaiban.

– Akkor ki vagy te? – kérdezte a kislány makacsul újra.

– Egy ember... – szerette volna folytatni, de valahogy csak ennyit tudott kimondani: – ...nem tudom.

A férfi már semmit sem értett, de tudni akarta, ki lehet ez a kis ember.

– Te pedig ki vagy?

Az én nevem Fürtike, és mielőtt megkérdeznéd, honnan jöttem, megmondom, hogy mindig melletted voltam!

– És miért nevezel óriásnak? Miért nem vagyok ember?

– Mert sosem viselkedted úgy, mint az emberek!

A férfi elmosolyodott. Milyen butuska ez a lány... Fürtike arca mégis komoly maradt, hitte, amit mondott.

– Nézz szét! Mit látsz magad körül?

– Fölöttünk az ég és alattunk a föld.

– Ez az, amit látsz?

– Igaz, hogy vannak itt fák, meg sok minden más, de ezek már csak díszítik a valóságot.

Fürtike elképedt, s szeméből egy ezüstös könnycsepp hullott alá. Ebben a pillanatban minden eltűnt körülötük, csak ők ketten maradtak a sötétségben, mint két kis pont a végtelenben. Az ember fejében gondolatok →

→ cikáztak, kavarogtak, ijedten nézett szét, de némi-
képp megnyugodott, amikor Fürtike nyugodt hangját
meghallotta.

– Megmutatom azt, ami mindig is előtted volt.

Ismét ott álltak a parkban, a sötétség eltűnt. Mégis
annyira máshogy festett a környezet. Az ember csak állt,
és bambán nézett szét, nem hitte, amit lát, és nem hitte,
amit érez. A szél lágy kezével simogatta arcát, és halkan
dúdolt a fülébe egy szomorú dalt. Az erdő sötét volt, és
millió zokogó hang hallatszott ki belőle. A nap ékes sza-
vakkal próbálta nyugtatni a leveleket, akik olyan fájdal-
masan szakadtak el anyjuktól. Mindenütt az elmúlás ka-
tonái harsogtak. A végétélet s minden elhangzott szó
gyötrő fájdalomként sújtott le a rét virágaira.

Fürtike szeméből újabb könnycseppek folytak le, és
hangtalanul haltak meg ajkain, majd azokat is magához
szólította a föld, és a kislány ismét megszólalt.

– Látod, hogy mi a valóság? Ha nem, hát elmon-
dom. Minden él, ami itt van körülöttünk, minden érez,
és minden meghal, mert ez az élet rendje. Egy évig min-
den nap ott álltam melletted, és te nem vettél észre sem
engem, sem azt, hogy hogyan született mindez, hogy ho-
gyan élt, s úgy érzem, hogy most, a legnagyobb fájdal-
mukban, mikor a halál katonái kísérik őket rabláncra,
akkor mutatom meg neked, kik is ők.

Az ember hallgatott. Elszégyellte magát, és lehajtotta
a fejét. „Milyen más így minden, mintha más világban
volnék, tehát mégis igaz, hogy a gyerekek ismerik igazán
az élet titkát?!”

Mikor felnézett, Fürtikét sehol sem látta, eltűnt.

Csak a szél súgott valamit a fülébe: „egy óriás vol-
tál, aki elvakultan járta a világot, de most már igazi em-
ber vagy, mert a szíved magába fogadta a természet cso-
dáit.”

VEN-kikötő

Január a vasárnapi iskolában

Újvárosi Katalin

A hónap névadója Janus, a kezdet
és a vég „kétarcúként” ábrázolt is-
tene. A *ianua* szó „ajtót” jelent. A ja-
nuár valóban „ajtó”, amelyen keresz-
tül az új évbe lépünk. Nevezik még
Boldogasszony havának, illetve ma-
gyar nyelvterületen Fergeteg havá-
nak is.

– Beszéljük meg, értékeljük a ka-
rácsonyi, szilveszteri élményeket, a
karácsonyi műsort.

December 31: Szilveszter napja,
illetve

Január 1. Újév napja. Renge-
teg jóslás-gyakorlat fűződik ehhez a
naphoz, pl. a hagymakalendárium,
amelynek ez a „receptje”: vegyél egy
nagy hagymát, vágd ketté, és szedd
szét szikjeire. Válassz ki 12 cikket,
nevezd el azokat egy-egy hónapról,
és tegyél mindenikbe egy fél kanál
sót. Reggelig a só hatására némelyik-
ben víz gyűl össze. Ezek alapján meg-
állapíthatod, hogy az adott hónapban
milyen lesz az időjárás.

– Soroljatok fel minél több szokást,
főként olyanokat, melyeket otthon is
gyakoroltok. Tanuljátok meg az *Új-
esztendő, vígság szerző* című népdalt.

6. Vízkereszt vagy „háromki-
rályok napja”: sok helyütt a fiú-

gyermekek eljártak a házakhoz
„háromkirályt járni”. A dramatikus
játék a bibliai történetet meséli el,
amikor a napkeleti bölcsek felkere-
sítik a kis Jézust. A szereplők fehér, bő-
ingbe és díszes süvegbe öltöznek. Va-
lószerűleg legnépszerűbb Boldizsár,
a „szerecsenkirály” szerepe, ami-
hez az arcot jól össze kell kormozni.
Játsszátok el ti is a történetet!

Hagyományosan ekkor ér véget a
karácsonyi ünnepek, ekkor bontják
le a karácsonyfát. Ez a nap ugyanak-
kor a farsangi időszak kezdőnapja.

„Ha megfénylik vízkereszt,
megcsordítja az ereszt,
akkor évben jól ereszt
a kolbász és a gerezd,
öregektől tudom ezt.”

18. Piroska: „Ha Piroska napján
fagy, negyven napig el nem hagy.”

21. Ágnes: „Ha Ágnes hideg, en-
gesztel Vince, hogy teljék a pince.”

22. Vince: ha Vince napján olvad,
jó lesz a szőlőtermés. Vince napja a
bortermő vidékeken fontos nap. Ek-
kor metszették a *vincevesszőt*, amit a
meleg szobában hajtattak, ebből az
adott évi termés mennyiségére követ-
keztettek. Azt tartották, ha ezen a na-
pon jó idő van, jó lesz a szőlőtermés
is. „Fényes Vince, tele pince”; „Ködös

Vince, üres a pince”, „Ha megcsordul
Vince, tele lesz a pince.”

„Szépen fénylik Vince,
megtelik borral a pince;
ha ködös, lesz hadakozás,
ha szeles, embernek sírt ás;
hogyha erős vagy nedves,
lesz kenyér, igen kedves.”

25. Pál: „Pálforduló” napján meg-
fordul a tél, ahogyan a medve is a
barlangjában. Enyhébb időszak kö-
vetkezik.

„Ha tiszta idő van, akkor jó szé-
natermés lesz, ha szél fúj, kevés széna
lesz.”

– Beszélgessetek arról hogy mi-
ben különbözik a mai farsang a rég-
volt farsangoktól.

Farsangi csúfolódók:

„Húshagyó, húshagyó / A lányo-
kat itthagyo,”

„Házasodj meg vén kappan, /
Vedd el ezt a mosdatlant!” (vénlegé-
nyeknek)

„Húshagyó, húshagyó, / Itt marad
az eladó.”

„Húshagyó, húshagyó, / Engemet
itthagyo!”

– Készítetek farsangi maszkot!
Hogy miből készítjük, az teljesen a
fantáziánkra van bízva. Ami létezik a
házban és a ház körül, mindent fel le-
het használni. Egy javaslat: vegyünk
egy papírtányért, vágjuk ki a szemek
és az orr helyét, majd fessük olyanra,
amilyenre akarjuk – cicának, orosz-
lánnak, királynak stb.

Szakértelem

– Uram, mint szakértő mondom, ez a bécsi szelet kitűnő anyag! – mondja a vendég a pincérnek.

– Uraságod szakács? – kérdezi a pincér.

– ...! – felel a vendég. (A poén a rejtvényben.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11									13
14		15			16			17	
18		19	20	21		22	23		
24		25	26			27	28		
29			30	31		32	33		
34		35	36			37	38	39	
40		41				42		43	

Vízszintes: 1. A vicc poénja. 7. Cserélő. 11. Mulatozik, henyél (két szó). 13. Erbium vegyjele. 14. Éjfél. 15. Űrmanó. 16. Hüvelyk. 17. Elgondolás. 18. ... Kok, holland úszónő. 20. ... poetica, művészi hitvallás. 22. Teher, ahogy Arany János írta. 24. ... hagy, beleegyeznek valamibe. 26. Álljunk csak meg! 28. Dohányzóeszköz. 29. Régészeti kutatást végző. 31. Angyalrang. 33. Csónakgerinc. 34. Halotti lakoma. 35. Sípos istenség a görög mitológiában. 37. Dísz. 39. Hosszú morzejel. 40. Középen védő! 41. Vízbe ugrás. 44. Egyházi zenei műfaj.

Függőleges: 1. Pantomim. 2. Vagyonát elvesztő, zálogba tevő. 3. Magunk. 4. Svéd, vatikáni és spanyol autójel. 5. Az utolsó magyar királyné volt. 6. Rangjelző. 7. Cserél. 8. Keresztül. 9. Honosítás. 10. Engedély nélkül pecázó. 12. Keleti táblajáték. 17. Férfinév. 19. Vándornép volt. 21. Görög betű. 23. Spanyol és portugál autójel. 25. A másik oldalra. 27. Francia arany. 30. Német autómárka. 32. Manuális. 36. Hamis. 38. Szájából nyálat eltávolít. 41. Falusi bácsi. 42. Kén és szén vegyjele. 43. Félkész!

Panasz

A doktor megnézi a páciens torkát, majd megkérdezi:

– Nem fáj a torka ha iszik?

– ...! - felel a beteg. (A poén a rejtvényben.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14										15		
16					17	18						
19					20		21	22	23			
24	25		26	27		28		29	30	31		
32		33	34	35		36	37				38	
39		40				41					42	

Vízszintes: 1. A poén első része. 12. Americium vegyjele. 14. Korai gyümölcsből készült befőtt. 15. Falusiasan becézett Ilona. 16. Nagyság, mennyiség megállapítása. 17. Ijesztgetés. 19. Hitvány, vékonydongájú. 23. Anya, becézve. 24. Tejipari melléktermék. 27. Nem tud beszélni. 29. Pénztelen. 32. Lenti helyre. 34. Rostnövény. 36. Hanga. 38. Görög betű. 39. A sakk vége! 40. ... nostra, bünszervezet. 41. Egymás után mond. 42. Kerget. 43. Rövid ellentéte. 45. Mondat eleme. 46. Becézett Zoltán. 47. Többes számú személyes névmás.

Függőleges: 1. Tagadószó. 2. Keserűen gúnyos. 3. Rigid. 4. Vízvezető építmény. 5. Vígjáték-sorozatbeli banda, Egon volt a főnök. 6. Kapni akar. 7. Üres tok! 8. Védő. 9. Fogaival örökl. 10. Férfi udvarias megszólítása. 11. ... Pavone, olasz énekesnő. 12. Vízben elsüllyedő. 13. Menetelő. 18. Középen kiég! **19. A poén befejezése.** 20. Visszér. 21. Csap közepe! 22. Gépet ken. 25. Ablaktalan fülke. 26. Erdélyi magyar költő volt (Lajos). 28. Neves argentin labdarúgó (Lionel). 30. Előidéző. 31. Rakás. 33. Álljon meg a zene! 35. Kuruc vezér volt (Tamás). 37. Gabonaféle. 44. Járunk rajta.

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitarius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőség:

Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina

Tördelés: **Virág Péter**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Gloria Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927

e-mail: unitariuskozlony@gmail.com

A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitarius Egyház
központi honlapján: www.unitarius.org

Lapterjesztés és adminisztráció:

Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
a tárgyhoz előtti hónap 20-a.

Kéziratokat nem örzünk meg
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

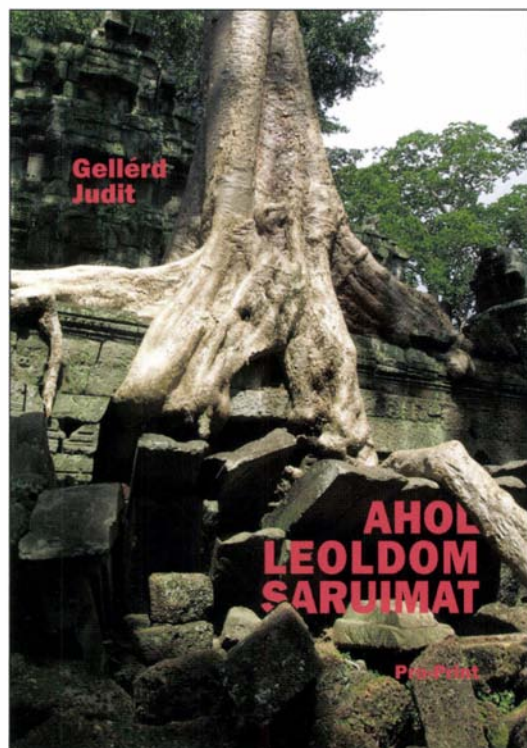

A lapszám megjelenését
a Communitas Alapítvány
támogatta.

Gellérd Judit

Ahol leoldom saruimat

A nyolc útleírást tartalmazó kötet az Egyesült Államokban élő lelkész-orvos-zenész-író Gellérd Judit céltudatos „bolyongásai” mentén híres vagy éppen kevésbé ismert helyek népeinek, tájainak, „szenthelyeinek” leírását és élményszerű kommentárjait tartalmazza. Egyik-másik írás az egyház kiadványaiban (*Unitárius Közöny*, *Unitárius Kalendárium*) részleteiben vagy egészében már megjelent, ezért az olvasó szemében talán ismerősként tűnik fel. Akik a vallástudomány és az útleírások iránt egyaránt érdeklődnek, dupla élményben részesülhetnek: Kuba, Brazília, Dél-Afrika, Peru, Tanzánia, Kenya, Örményország, Nepál, India, Dél-Korea, Kína, Vietnam, Kambodzsa, Tajwan, Japán, Alaszka és Hawaii változatos vidékeinek szentélykörzeteiben, templomaiban, különféle animisztikus kultuszaiban és (világ)vallásaiban közös emberi tartalmakat, világüzeneteket talál, illetve a teremtés egésze iránt érzett, burkolt vagy leplezetlenül „közhírré tett” aggodalom és felelősség jeleit is felfedezheti. (Pro-Print, 2011)

Tódor Csaba

Egy Isten, más palást

A könyvben a szerző, Homoródszentpál unitárius lelkésze egy majd' egyéves időszak (2004 augusztusa – 2005 júliusa) eseményeinek napló formájú leírását kínálja. Tódor Csaba az unitárius egyház akadémista, vagyis rövidebb-hosszabb ideig külföldön is tanult lelkészei közé tartozik. A tárgyyszerű és ugyanakkor mélyen személyes-szubjektív napló a kaliforniai tanulmányi év eseményeit és átéléseit rögzíti. „A másságot megismerni és elfogadni nagy élmény – írja P. Buzogány Árpád előszavában. – Ez iránti nyitott lélekkel és szívvel ment oda a szerző, most meg, amikor ottani jegyzeteinek naplónak kerekített és visszaemlékezésekkel bőven megtűzdelte változatát könyvként lapozzuk, megérthetjük a megjelenést elősegítő nagy akarat mögötti érzéseket is: használni mieinknek, hittársainknak és a nagyobb, egykor egységes nemzetet alkotott, ma inkább a fájdalomban és keserőségeiben, a létbizonytalanságban sorstársainknak...” (Litera-Veres, 2010)

Lapszámunk szerzői: **Bartha Alpár** lelkész (Fiatfalva), **Fazakas Ferenc** ny. lelkész (Torda), **Fârtu Ibolya** ny. köztisztviselő (Szentegyháza), **Ferenczi Mária-Magdolna** agrármérnök (Sepsiszentgyörgy), **Gaal György** ny. tanár, művelődéstörténész (Kolozsvár), **Józsa István Lajos** lelkész (Torda), **Koppándi Benczédi Zoltán** lelkész (Lupény-Vulkán, Déva), **Lőrincz Hajnal diák**, BMUG (Székelykeresztúr), **Lőrinczi Károly** ny. lelkész (Aranyosrákos), **Mátéfi Tímea** teológiai hallgató (Szentábrahám-Kolozsvár), **Máthé Gyöngyi** tanár (Gyergyószentmiklós), **Nagy Adél** lelkész (Recsenyéd), **Paskucz-Szathmáry Viola** ny. építőmérnök (Kolozsvár), **Szabó László** lelkész (Szind), a Gondviselés Segélyszervezet alelnöke (Kolozsvár), **Újvárosi Katalin** lelkész (Székelymuzsna)